

ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร

**The Relationship between Environment Reporting and Financial Performance of
Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand: Case Studies of Agro &
Food Industry, Industrials, and Resources**

ศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์

Siriwan Leelatiwanon

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy**

Prince of Songkla University

2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและ
อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร

**The Relationship between Environment Reporting and Financial Performance of
Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand: Case Studies of Agro &
Food Industry, Industrials, and Resources**

ศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์

Siriwan Leelatiwanon

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy**

Prince of Songkla University

2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร

ผู้เขียน นางสาวศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ
..... (ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตพงษ์ อวีโรชนานนท์)
กรรมการ (ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)
กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้างู๋สง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ

(นางสาวศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(นางสาวศิริวรรณ ถีลาทิวานนท์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร
ผู้เขียน	นางสาวศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีเพื่อศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรและเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 - พ.ศ.2563 จำนวน 163 บริษัท ซึ่งสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 พบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์เชิงลบ อาจเนื่องมาจากสิ่งต่างๆ ที่ทำอาจไม่ก่อให้เกิดรายได้เข้าองค์กร โดยตรงหรือไม่ได้เป็นการลงทุนให้เกิดผลกำไร และยังคงทำให้องค์กรเกิดค่าใช้จ่ายมากขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้องค์กรมีกำไรลดน้อยลงและยังส่งผลต่อผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ด้วย

คำสำคัญ: เป็นการรายงานสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานทางการเงิน บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Thesis Title	The Relationship between Environment Reporting and Financial Performance of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand: Case Studies of Agro & Food Industry, Industrials, and Resources
Author	Miss Siriwan Leelatiwanon
Major Program	Accountancy
Academic Year	2021

ABSTRACT

The objective of this research was to study the content and quantity of environmental information disclosure, and to test the influence between environmental disclosure and financial performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. By collecting data from the annual report from 2016 - 2020, 163 companies. The statistics used in the data analysis were descriptive statistics, analysis of the Pearson correlation and multiple regression analysis to test the influence between environmental disclosure and financial performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. From the results of the study, it was found that the agricultural and food industry groups had the most exposure to environmental data. Disclosure of environmental information between agricultural and food industry groups Industrial products and resource groups There was a significant difference at 0.01 level. A negative correlation was found between environmental reporting and financial performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. May be due to many things doing so may not generate income directly into the organization or is not a profitable investment and still causing the organization to incur more expenses as well As a result, the organization's profits are reduced and it also affects the return on assets.

Keywords: Environmental Reporting, Financial Performance, Listed Companies in The Stock Exchange of Thailand

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือและความกรุณาของ ดร. จิตติมา วิเชียรรักษ์ ซึ่งได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี้ รวมทั้งได้รับความกรุณาจาก ผศ.ดร.ทัตพงศ์ อวิโรธนานนท์ ซึ่งได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในความกรุณาให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัวและเพื่อนๆ MAcc10 ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 คำถามวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.5 ขอบเขตของงานวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์และความหมาย	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดเรื่องการรายงานสิ่งแวดล้อม	8
2.2 แนวคิดเรื่องผลการดำเนินงานทางการเงิน	11
2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	13
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.5 การพัฒนาสมมติฐานในการวิจัย	20
2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา	22
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	24
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	26
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลการรายงาน สิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	34
4.2 ผลการทดสอบความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากรของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	45
4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและ ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย	47
4.4 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร	50
บทที่ 5 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ	61
5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา	61
5.1.1 เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	62
5.1.2 ความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร	63
5.1.3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและ ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	64
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	66
5.3 ข้อจำกัดของการศึกษา	67
5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	67
บรรณานุกรม	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก	75
รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร	
ภาคผนวก ข	86
รายละเอียดของการรายงานการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลักการ ของ GRI	
ประวัติผู้วิจัย	90

รายการตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	สรุปบททวนวรรณกรรม	20
ตารางที่ 3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	25
ตารางที่ 3.2	ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	29
ตารางที่ 4.1	แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเฉลี่ยของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	35
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนคำของแต่ละหัวข้อตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ของการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	36
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละหัวข้อตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	38
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดกิจการ อายุกิจการ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องของกิจการ และสัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	41
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของประเภทผู้สอบบัญชี และโควิด ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	44
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	45

รายการตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.7	แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation)	47
ตารางที่ 4.8	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model)	49
ตารางที่ 4.9	แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน	50
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	50
ตารางที่ 4.11	แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	52
ตารางที่ 4.12	แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและอัตรากำไรสุทธิของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	53
ตารางที่ 4.13	แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	54
ตารางที่ 4.14	แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	55
ตารางที่ 4.15	การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมต่ออัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	57

รายการภาพประกอบ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	23
ภาพที่ 2 การรายงานข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแยกตามรูปแบบการเปิดเผยข้อมูล	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปี พ.ศ.2544 ประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นที่น่าสนใจจากองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการขยายตัวของเศรษฐกิจ (วันเพ็ญ กลิ่นพานิช และคณะ, 2562) ในปัจจุบันการรักษาสิ่งแวดล้อมถือเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นสิ่งที่เราทุกคนต้องตระหนัก เพราะเราทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เมื่อสิ่งแวดล้อมถูกทำลายลงไป ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่และเป็นพื้นฐานของการเติบโตต่อการดำรงชีวิตก็ถูกใช้และลดจำนวนลงไป เมื่อถูกใช้ไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการขาดแคลนทรัพยากรจนก่อให้เกิดมลพิษด้านสิ่งแวดล้อม อาทิเช่น น้ำเน่าเสีย อากาศเป็นพิษ ขยะมูลฝอยเกิดฝุ่นละออง ที่เกิดจากการทำกิจกรรมของกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ส่งผลโดยตรง ไม่ว่าจะเป็น คน สัตว์ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ และรวมไปถึงสิ่งแวดล้อมอีกด้วย (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560)

ในปี พ.ศ.2503 ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ต่อมาก็เริ่มมีอุตสาหกรรมผลิตเข้ามาเพื่อการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร เช่น ข้าว ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา ผลไม้กระป๋อง เป็นต้น นับตั้งแต่จากอดีตจนถึงปัจจุบันการส่งออกสินค้าของไทยถือว่าเป็นการประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ ซึ่งประเทศไทยได้เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ ได้แก่ ข้าว ยางพารา กุ้งกุลาดำและสับปะรดกระป๋อง และยังเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชียที่มีการส่งออกเนื้อไก่ ไข่ไก่ และผลไม้ (วรทัศน์ วัชรวิสี, 2533) รวมถึงยังมีสินค้าอุตสาหกรรม ที่มีการจัดจำหน่ายวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์เพื่อสามารถนำไปใช้ในหลายอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์ วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักรมอเตอร์ต่าง ๆ บรรจุภัณฑ์ กระดาษและวัสดุการพิมพ์ ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์รวมทั้งเหล็ก (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) กลุ่มทรัพยากร ได้ทำการเสาะแสวงหาและจัดหา จัดการ ทั้งในด้านการผลิตและการจัดสรรการทำเหมืองแร่ รวมทั้งหาซื้อเพลิงพลังงาน เป็นต้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) จากการขยายตัวของภาคธุรกิจเกษตรในประเทศไทย ทำให้ภาคธุรกิจเกิดแรงผลักดันให้มีการรายงานข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงถึงความโปร่งใสรวมถึงสามารถตรวจทานได้ (มัทนชัย สุทธิพันธ์, 2555) โดยทั้ง 3 อุตสาหกรรม คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร ที่กล่าวมานั้นส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จึงมีเครื่องมือที่ช่วยวัด ที่เรียกว่า The Global Reporting Initiative (GRI)

ในปี พ.ศ. 2545 The Global Reporting Initiative (GRI) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยให้กระบวนการสร้างความเข้าใจในส่วนของผลการดำเนินงานและความรับผิดชอบต่อสังคมต่อบุคคลภายนอกบุคคลทั่วไปและยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง (ฉานสิทธิ์ ยอดพฤติกการณ์, 2557) การรายงานสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญต่อธุรกิจ เนื่องจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกกระทำจากการดำเนินงานของบริษัท โดยมุ่งเน้นการทำธุรกิจเพื่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงปัญหาหรือผลกระทบของสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม เมื่อบริษัทมุ่งเน้นด้านการเงินเพียงอย่างเดียว บริษัทจะได้ผลประโยชน์ระยะสั้น แต่ไม่ใช้ผลประโยชน์ระยะยาว ส่วนประโยชน์ก็จะตกอยู่กับผู้มีส่วนได้เสียเพียงแค่บางกลุ่มคือ เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนเท่านั้น แต่ไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ดังนั้น ปัจจุบันทั่วโลกต่างให้ความสนใจกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว จนทำให้มีความต้องการปัจจัยสี่มีเพิ่มมากขึ้น และมีการขยายตัวของธุรกิจ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสูงขึ้น ไปด้วย ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากเช่นกัน ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาช่วย ยิ่งจะเป็นตัวทำให้เกิดความขาดแคลนทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดลดลงอย่างรวดเร็วและส่งผลทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมของทรัพยากร เพราะสามารถทำการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2539) จากสาเหตุข้างต้น ทำให้ธุรกิจต้องมีการรายงานสิ่งแวดล้อม โดยการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรการและแนวความคิดที่ว่า สิ่งแวดล้อมและธุรกิจเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กัน เพื่อทำให้การพัฒนาธุรกิจได้แบบยั่งยืน ทั้งนี้ ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ ระบุว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีบทบาทในการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังในหลายประเทศ จากมาตรการที่ใช้ภายในประเทศ เรื่องนี้จึงถูกยกมาเป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งในการกีดกันการค้า ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลจึงต้องมีการกำหนดมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใช้ เรียกว่า การรายงานความยั่งยืน เป็นการเปิดเผยในส่วนของผลกระทบและในส่วนของผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมขององค์กรเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง การรายงานสิ่งแวดล้อมนั้นถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการรายงานความยั่งยืนด้วย ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีส่วนสำคัญช่วยให้กระบวนการในการสร้างความเข้าใจของส่วนผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรายงานที่ถูกอ้างถึง ก็คือ Global Reporting Initiative (GRI) ทั้งนี้ GRI มีหลากหลายมิติ เช่น GRI 101, GRI 102, GRI 103, มิติเศรษฐกิจ GRI 200, มิติสิ่งแวดล้อม GRI 300, และมิติสังคม GRI 400 แต่ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือก GRI 300 ซึ่งเป็นมิติสิ่งแวดล้อมที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บข้อมูลในการศึกษาการรายงานสิ่งแวดล้อม (อรุณี ตันติมังกร, 2560)

ในปี พ.ศ. 2557 องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) เป็นหน่วยงานที่สำคัญระดับโลกได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากในขณะนี้โลกได้เผชิญหน้า

กับปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านสภาพอากาศ ซึ่งก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในทุกๆปี เช่น การเกิดภูเขาไฟระเบิด คลื่นสึนามิ แผ่นดินไหว หิมะตกหนัก อุทกภัย และเกิดคลื่นความร้อน ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ถือว่าการสหประชาชาติ จึงมีมาตรการในส่วนของเรื่องลดปริมาณการปล่อยสารคาร์บอนสู่ชั้นบรรยากาศ เช่น มีการกำหนดราคาค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ ใช้นโยบายการเก็บภาษีในการปล่อยก๊าซคาร์บอน และให้การสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานสะอาดแก่ธุรกิจเพื่อนำไปสู่การเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจที่ยั่งยืน พร้อมแก้ไขปัญหามภาวะโลกร้อน การรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นข้อบังคับและใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ แอฟริกาใต้ ซิลิ เดนมาร์ก มาเลเซีย อินเดีย ปากีสถาน สเปน เป็นต้น (สถาบันไทยพัฒนา, 2559)

การรายงานสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัท เนื่องจากประโยชน์ของผลการดำเนินงานระยะยาวจะไม่กระจุกตัวอยู่กับผู้มีส่วนได้เสียเพียงแค่วงกลุ่ม เช่น เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนเท่านั้น แต่จะครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงาน เนื่องจากการดำเนินงานของบริษัทมีผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียนั้นมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดขององค์กรไม่ว่าผู้มีส่วนได้เสียนั้นจะมีความสำคัญกับบริษัทในระดับใดก็ตาม ถ้าผู้มีส่วนได้เสียมีความสำคัญต่อบริษัทเยอะเท่าไร บริษัทก็จะดำเนินงานบริหารในส่วนความสัมพันธ์เยอะขึ้นเท่านั้น ซึ่งข้อมูลขององค์กรไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือทางการเงินจะเป็นสิ่งที่สำคัญต่อองค์กร ในการนำมาใช้บริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียได้อีกด้วย (Gray et al., 1996) ทั้งนี้บริษัทจะต้องมีความรับผิดชอบ สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบต่อร่วมกัน ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และกิจการไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น การรายงานสิ่งแวดล้อม จึงสามารถเป็นประโยชน์และตอบสนองความต้องการแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุม และส่งผลกลับมายังกิจการเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ความมั่นคง และเป็นสิ่งดึงดูดแก่นักลงทุน ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืน และผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีขึ้น (สุกันยา ห้วยผัด, 2550)

โดยที่บริบทของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งมีการศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่ตลาดใหญ่ (SET) แต่ยังไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมมากนัก และผลการศึกษาจากงานวิจัยในอดีตมีผลที่น้อยและไม่สามารถสรุปผลได้ ซึ่งงานส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์เชิงบวก คือ การรายงานสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินให้ดีขึ้น เพราะสามารถตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุม ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งและการแสวงหาผลประโยชน์หรือเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม หรือการแสวงหา

ผลกำไรทางเศรษฐกิจ เพื่อแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีความรับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรม (ศศิธร วงษ์วิชัย และคณะ, 2562) กิจการจะได้รับในส่วนของอิทธิพลจากกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียที่มีความแตกต่างกันในสังคม (Shahariar and Zubair, 2019) การรายงานข้อมูลยังแสดงให้เห็นถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นเหมือนกัน ช่วยให้คณะกรรมการมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาผลประโยชน์ของกิจการและผู้ถือหุ้นอย่างเต็มที่ (Chong et al., 2002) แต่การศึกษาบางส่วนพบความสัมพันธ์เชิงลบ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ย่อมทำให้กิจการมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Patrick V., 2019) นอกจากนี้การศึกษายังไม่พบความสัมพันธ์ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อมนั้นจะมีคุณภาพและประโยชน์มากเพียงใด เพราะโดยส่วนมากจะเป็นการบังคับให้เปิดตามกฎหมายมากกว่า จึงทำให้ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ลงทุนไม่มีความสนใจในส่วนที่จะลงทุนหรือพิจารณาข้อมูลดังกล่าวในการร่วมคิดพิจารณาซื้อ ขาย หรือครอบครองหุ้น (กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563)

จากการศึกษางานวิจัยในเรื่องการรายงานสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาจะมุ่งเน้นการศึกษาไปที่ตลาดใหญ่ (SET) แต่ยังไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมมากนัก และทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ริเริ่มให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องมีการเปิดเผยการรายงานสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มต้นของการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อม อาจทำให้ได้ข้อมูลที่ยังไม่ครบถ้วนและไม่เพียงพอตามกฎหมายที่บังคับตามที่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต้องการ ทางผู้วิจัยเล็งเห็นว่าปี พ.ศ. 2559 ซึ่งถือเป็นปีที่ 2 ของการบังคับให้มีการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อมจนถึงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีงบการเงินปัจจุบัน ซึ่งมีข้อมูลที่ความครบถ้วนและเพียงพอต่อความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560)

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร โดยจะศึกษาการรายงานสิ่งแวดล้อมในรายการประจำปี จะใช้ข้อมูลที่อยู่ในช่วงระยะเวลา พ.ศ.2559 – พ.ศ.2563 ตัวแปรอิสระ จำนวน 1 ตัวแปร คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัวแปร คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และตัวแปรควบคุม จำนวน 11 ตัวแปร คือ ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (D/A) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) สภาพคล่องของกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชีและไวรัสโคโรนา 2019

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 ปริมาณและเนื้อหาของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างไร

1.2.2 มีความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร หรือไม่ อย่างไร

1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3.2 เพื่อทดสอบความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร

1.3.3 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยคาดว่าจะมีประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ ทั้งทางด้านทฤษฎีและทางนำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1.4.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1.4.1.1 เพื่อเป็นประโยชน์ในการทดสอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ในการอธิบายเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน

1.4.1.2 เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจ ในการนำข้อมูลไปเป็นฐานของข้อมูลสำหรับการศึกษาการวิจัย และขยายขอบเขตการวิจัยในอนาคต

1.4.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1.4.2.1 ประโยชน์ต่อกิจการ

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อกิจการในการนำไปเป็นแนวทางการรายงานสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย นำไปสู่คุณภาพ ความมั่นคง และยั่งยืนของกิจการ

1.4.2.3 ประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยได้รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน เพื่อใช้ในการพิจารณาในการลงทุนในอนาคต

1.4.2.2 ประโยชน์ต่อผู้ลงทุน

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุน เพราะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพิจารณาและเป็นตัวช่วยสำหรับการตัดสินใจลงทุนของบริษัทที่สนใจได้อย่างเหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสการสร้างผลตอบแทนที่มากขึ้น เนื่องจากการรายงานสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นเพียงข้อมูลทางการเงินเท่านั้น

1.4.2.3 ประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในกลุ่มของลูกค้า คู่ค้า และสังคม เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อเลือกใช้ โดยไม่สร้างผลกระทบและความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อม

1.5 ขอบเขตของงานวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยจะอาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมจากรายงานประจำปีระหว่างปี พ.ศ.2559 ถึง พ.ศ.2563 เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูล คือ แบบเก็บข้อมูลและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และตัวแปรควบคุม คือ ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (D/A) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) สภาพคล่องของกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชีและไวรัสโคโรนา 2019

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร จำนวน 163 บริษัท

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2559 - 2563

1.6 นิยามศัพท์และความหมาย

1.6.1 การรายงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง การที่บริษัทมีนโยบายและกระบวนการในการทำงานในบริษัท เพื่อที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน และมีการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทอีกด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

1.6.2 ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Performance) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งเป็นอัตราส่วนทางการเงินระหว่างกำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวม (เฉลี่ย) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บอถึงความสามารถของกิจการที่จะนำสินทรัพย์ที่มีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

1.6.3 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ตามเงื่อนไขที่กำหนดและคัดเลือกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ผู้วิจัย ได้ศึกษาและทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเรื่องการรายงานสิ่งแวดล้อม
- 2.2 แนวคิดเรื่องผลการดำเนินงานทางการเงิน
- 2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา
- 2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดเรื่องการรายงานสิ่งแวดล้อม

การรายงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง การที่บริษัทได้มีนโยบาย และกระบวนการในการทำงาน เพื่อที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน และมีการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทอีกด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

Galani et al (2011) กล่าวว่า iva การรายงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับความสนใจมากขึ้นจากนักวิจัยในหลายประเทศ โดยในช่วงเริ่มแรกนั้นการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจะจำกัดอยู่เฉพาะในบางอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพียงเท่านั้น (Deegan et al., 2000) ในปัจจุบันเนื่องด้วยกระแสเรื่องการรายงานสิ่งแวดล้อมได้มีการกระตุ้นให้บริษัทต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อรักษาภาพลักษณ์ไว้ด้วยความน่าเชื่อถือของบริษัท ส่วนกระแสดังกล่าวสามารถช่วยให้ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับรู้ และสามารถตัดสินใจได้ การรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม มีทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน โดยที่การรายงานสิ่งแวดล้อมต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปิดเผยส่วนความตั้งใจหรือในส่วนของจุดมุ่งหมาย และผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม และข้อมูลอื่นที่แสดงถึงการแสดงออกในเรื่องความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัท (โกลดา หนูตะพงค์, 2560) โดยจะเปิดเผยในรายงานประจำปี นั่นก็คือ รายงาน

ความยั่งยืน เป็นการเปิดเผยในส่วนของผลกระทบและในส่วนของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการเปิดเผยรายการสิ่งแวดล้อมนั้นถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย (กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563)

การศึกษาส่วนใหญ่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน เพื่อดูประสิทธิภาพของบริษัทในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร เพราะด้วยเหตุผลหลายประการ ดังนี้

กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (Agro & Food Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำผลผลิตที่ได้จากภาคเกษตร ครอบคลุมตั้งแต่ การทำประมง การเพาะปลูกพืช ป่าไม้ แปรรูป และปศุสัตว์ ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตอาหาร โดยอาศัยเทคโนโลยี การแปรรูปอาหารและถนอมอาหาร วัตถุดิบและเครื่องจักรที่นำมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในกระบวนการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์อาหาร เป้าหมายสำคัญของเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร คือ ยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตจาก ปศุสัตว์ พืช ป่าไม้ และประมง โดยผลิตให้ได้ปริมาณมากที่สุดและต้องมีคุณภาพ สม่ำเสมอ ปลอดภัย และสะดวกรวดเร็วต่อการบริโภค (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก ในท่ามกลาง การแข่งขันและมีผู้บริโภค ซึ่งผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ประเด็นปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีมากขึ้น ส่งผลให้กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งถูกมองว่าทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะมีต้นทุนในการผลิตที่สูง จึงต้องใช้ทรัพยากรในการผลิตโดยเฉพาะ ทรัพยากรทางน้ำมหาศาล มีส่วนทำให้ดินที่อุดมสมบูรณ์ปนเปื้อน ก่อให้เกิดมลพิษส่งผลให้เกิดก๊าซเรือนกระจก รวมถึง กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ในบางประเทศนั้นได้ทำการบุกกรุกป่าเพื่อ ทำการเพาะปลูก ยังไม่นับถึงประเด็นของการขาดการจัดการที่ดี ส่งผลให้ผลิตอาหารมากเกินไป ปริมาณที่จำเป็น จนต้องเหลือทิ้งเป็นจำนวนมาก อุตสาหกรรมอาหารจึงเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องปรับตัว เพื่อลดภาระให้สิ่งแวดล้อม (วันเพ็ญ กลิ่นพานิช และคณะ, 2562)

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (Industrials) หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัด จำหน่ายและผลิตวัตถุดิบที่นำไปใช้ได้ ในหลายอุตสาหกรรม สินค้าอุตสาหกรรม เครื่องจักรและ เครื่องมือต่าง ๆ ที่นำไปใช้ต่อในอุตสาหกรรม (สุติมา รอดบางยาง, 2559) เช่น ธุรกิจที่ประกอบ รถยนต์หรือผลิตรถยนต์ รวมทั้งประกอบชิ้นส่วนพร้อมจำหน่ายอะไหล่รถยนต์ และมีบริการซ่อม เป็นศูนย์รวมจัดจำหน่ายรถยนต์ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์มือสองหรือรถยนต์มือหนึ่ง เครื่องจักรและวัสดุ อุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจจัดจำหน่ายและผลิตเครื่องจักร เครื่องจักรกล รวมทั้งอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ เช่น หลอดไฟ ฉนวนไฟฟ้า สายไฟ รวมทั้งมอเตอร์ต่างๆ บรรจุภัณฑ์

ประกอบไปด้วย ผู้ที่ผลิตสินค้าและผู้จำหน่ายบรรจุก๊าซ รวมทั้งผลิตภัณฑ์หรือวัสดุที่นำไปใช้ผลิต บรรจุก๊าซ กระดาษและวัสดุการพิมพ์ ประกอบไปด้วย ผู้ผลิตและตัวแทนจำหน่ายกระดาษ เชื้อกระดาษ ผลิตภัณฑ์กระดาษทุกชนิดรวมถึงหมึกสำหรับการพิมพ์ต่างๆ ด้วย ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ประกอบ ไปด้วย ผู้ที่ผลิตสินค้าและผู้จำหน่าย สินค้าอุตสาหกรรมปิโตรเคมี พงและเม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ พลาสติกที่ขึ้นรูปต่างๆ สารเคมี เคมีภัณฑ์พื้นฐาน เคมีภัณฑ์แปรรูปต่างๆ รวมทั้ง ปุ๋ย ยาปราบ ศัตรูพืชด้วย และเหล็ก ประกอบไปด้วย ผู้ที่ผลิตสินค้าและผู้แปรรูปสินค้านำทั้งหมดทั้งจัดจำหน่าย ประกอบ สินค้างานเหล็กเป็นส่วนใหญ่ เช่น สแตนเลส เป็นต้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

กลุ่มทรัพยากร (Resources) หมายถึง อุตสาหกรรมที่แสวงหา ทั้งการจัดสรร เชื้อเพลิงพลังงานและการผลิต รวมทั้งการทำเหมืองแร่ เป็นต้น พลังงานและสาธารณูปโภคนั้นเกี่ยวข้องกับ การประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการผลิต ขุดเจาะ ถิ่นสำรวจ รวมถึงผู้ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายพลังงาน ธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ ตัวอย่างเช่น ก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน ผู้ที่ให้บริการสาธารณูปโภค เช่น แก๊ส ประปา และ ไฟฟ้า รวมทั้งเหมืองแร่ โดยแร่เหล่านี้เป็นแร่ธาตุต่างๆ ทั้งที่เป็นโลหะและโลหะ แต่ไม่รวมแร่ธาตุที่ให้พลังงาน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) โดยที่ทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรที่กล่าวมานั้น ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จึงมีเครื่องมือที่ช่วยวัด ที่เรียกว่า The Global Reporting Initiative (GRI)

ในปี พ.ศ. 2545 The Global Reporting Initiative (GRI) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มี ส่วนสำคัญในการสร้างความเข้าใจในกระบวนการ และผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อ สังคมขององค์กรและยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง (ฉานสิทธิ์ ยอดพฤติการณ์, 2557) การรายงาน ความยั่งยืน (Sustainability reporting) หมายความว่า การวัดการเปิดเผยข้อมูลและการแสดงความรับผิดชอบต่อ ผู้มีส่วนได้เสียภายในและภายนอกองค์กร เพื่อการดำเนินงานขององค์กรที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืนการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน สามารถประยุกต์ใช้และอ้างอิงได้ตามแนวทางของกรอบ รายงานสากลที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก ซึ่งเป็นแนวทางการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของ องค์กรได้ในมิติของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (ศศิ ดิษณะ, 2559) ซึ่ง Global Reporting Initiative (GRI) เป็นชุดหลักเกณฑ์ที่พัฒนาเพื่อความยั่งยืน เป็นเกณฑ์การรายงานครอบคลุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อม หรือ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ซึ่งมี 8 ประเด็นในการรายงาน ได้แก่ วัสดุ พลังงานน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ การปล่อยก๊าซ น้ำทิ้งและของเสีย ความร่วมมือและการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย ซึ่ง ช่วยให้องค์กรมีแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพอีกด้วย การรายงานสิ่งแวดล้อม ซึ่ง เกี่ยวข้องกับผลกระทบขององค์กรที่มีผลต่อระบบทางธรรมชาติที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งระบบ

นิเวศ อากาศ น้ำและที่ดิน ตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อม จะครอบคลุมปัจจัยนำเข้า เช่น น้ำ วัสดุ พลังงาน และผลผลิต ได้แก่ ก๊าซ ของเสีย การปล่อยน้ำทิ้ง นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงผลการดำเนินงานใน ส่วนความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ค่าใช้จ่ายทางสิ่งแวดล้อม และผลกระทบของบริการ และสินค้า (วันเพ็ญ กลิ่นพานิช และคณะ, 2562) สิ่งหนึ่งที่มีส่วนความสำคัญของการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม คือ บริษัทควรแสวงหาความรู้เรื่องใหม่ๆ เพื่อพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สำคัญนั้น ได้แก่ การป้องกันมลภาวะ คือ การวางแผน จัดการและควบคุมกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ประกอบด้วย มลพิษทางน้ำและทางอากาศ มลพิษที่หลุดรอดจาก กระบวนการจัดการของเสียในอุตสาหกรรม ตลอดจนมลพิษในหลายรูปแบบ เช่น ปรากฏไฟ กลิ่น เสียง รังสี ความสั่นสะเทือน และเชื้อโรค ซึ่งอุตสาหกรรมควรมีการควบคุมอัตราการ ใช้ทรัพยากรและในกรณีที่เป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป ต้องมีการทำให้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น เพื่อทดแทน ส่วนที่หายไปด้วย เพื่อเป็นการลดหรือปรับตัวให้เข้ากับสถานะโลกร้อน เพื่อลดภาวะโลกร้อนซึ่ง ภาควิชาอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและได้ปล่อยมลพิษออกสู่ชั้นบรรยากาศ ซึ่งจะทำให้โลกของเรามี ความร้อนสูงขึ้น ฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาลได้ ความแปรปรวนของสภาพอากาศ ระบบนิเวศการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ที่ถูกทำลาย ดังนั้น ทุกภาคส่วนรวมทั้งอุตสาหกรรมต่างๆ ในฐานะที่เป็นสมาชิก ของสิ่งแวดล้อมต้องควรที่จะปรับตัว เพื่อลดผลเสียต่อการดำเนินชีวิต (ศศิ ดิษณะ, 2559)

จากการศึกษางานวิจัยวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด คือ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับ คำของข้อมูลสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปีของบริษัท เพราะถือว่าเป็นรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งยังได้รับความนิยมในการนำมาศึกษาวิจัยมากกว่าสื่อชนิดอื่น (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555; ศศิ ดิษณะ, 2559; ไอลดา หนูตะพงค์, 2560; ภัณฑิรา มณีไพรัตน์, 2562; กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563; Karambu and Joseph, 2016; Karin and Patricia, 2012)

2.2 แนวคิดเรื่องผลการดำเนินงานทางการเงิน

ปัจจุบันสังคมเริ่มให้ความรู้และใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Grey et al., 2010) บริษัทเริ่มมีการพัฒนารายงานความยั่งยืนหรือสิ่งแวดล้อมพร้อมรายละเอียดของผลกระทบขององค์กร ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและกระบวนการที่มีการติดตามผลกระทบและสามารถวัดผลได้ (Lestari et al., 2019)

ซึ่งผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นตัวชี้วัดโดยทั่วไปว่าดีหรือไม่เพียงใด บริษัท เน้นการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างให้เกิดผลกำไร จะถูกวัดโดยมาตรการทางบัญชีโดยใช้อัตราส่วนทาง การเงินบริษัทต้องการทำกำไร บริษัทควรได้รับผลกำไรเพื่อที่บริษัทจะอยู่รอดและสามารถเติบโต ในระยะยาว สืบเนื่องด้วยผลกำไรเป็นสิ่งสำคัญ ถึงแม้ว่าจะผิดที่ก็จะถือว่าการกระทำทุกอย่างที่เกิด

ขึ้นนั้น โดยบริษัทควรมุ่งเป้าไปที่การเพิ่มผลกำไรสูงสุดให้กับความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมพนักงาน และสังคม (Pandey, 2005) ใช้การวัดได้หลากหลายในการประเมินประสิทธิภาพทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร ตัวอย่างเช่น อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin), อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin), อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) และผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity หรือ ROE) เป็นต้น

ผลการดำเนินงานทางการเงิน มีขอบเขตที่บรรลู่วัตถุประสงค์ทางการเงิน เป็นกระบวนการวัดผลของนโยบายและการดำเนินงานของบริษัท ในเงื่อนไขทางการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงินประเมินความเป็นอยู่ทางการเงินของบริษัทโดยรวมและวัดผลด้วยงบการเงิน เช่น งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสดและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น ภาพรวมของงบดุลบอถึงวิธีการจัดการสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท และยังแสดงถึงข้อมูลรวมทั้งสรุปยอดคงเหลือทางการเงินของบริษัท งบกำไรขาดทุน กล่าวถึงกำไรหรือขาดทุน ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานสำหรับปีที่แสดงอัตรากำไรขั้นต้นและต้นทุนของสินค้าที่ขายอัตรากำไรจากการดำเนินงานและอัตรากำไรสุทธิ งบกระแสเงินสด คือ การรวมกันของทั้งงบกำไรขาดทุนและงบดุล ให้แหล่งที่มาและการใช้เงินสดที่มีให้กับบริษัท สุดท้ายงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (งบกำไรสะสม) ให้รายละเอียดการเคลื่อนไหวของส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ผลการดำเนินงานทางการเงินยังเชื่อมโยงกับปัจจัยที่ไปสู่การทำกำไรและผลตอบแทน เช่น อัตรากำไรขั้นต้น คือ ความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นเปรียบเทียบกับยอดขาย อัตรากำไรสุทธิ คือ ความสามารถในการทำกำไรสุทธิเปรียบเทียบกับยอดขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผลกำไรของกิจการเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมด และ ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผลกำไรของกิจการเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น (Akintunde et al., 2006)

การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินสามารถทำได้ด้วยการประเมินและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินซึ่งเป็นพื้นฐานในการประเมินและวิเคราะห์การดำเนินงานของบริษัท ความสำเร็จและผลการดำเนินงานของบริษัท (Anwar et al., 2010) โดยความสามารถในการทำกำไรก็เป็นปัจจัยที่ให้อิสระและความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้นการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร คือ กลุ่มที่แสดงผลรวมของอัตราส่วนสภาพคล่องการจัดการสินทรัพย์และหนี้จากผลการดำเนินงาน (Brigham et al., 2006) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่สามารถใช้ในการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นสุทธิอัตรากำไร อัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงความสามารถของกิจการในการสร้างกำไรสุทธิ

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงาน สามารถวัดผลการดำเนินงานของบริษัทโดยผลการดำเนินงานทางบัญชีของบริษัท โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์และประเมินฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพและความสามารถในการหากำไรของบริษัทได้จากงบการเงิน โดยที่ใช้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) เป็นอัตราส่วนทางการเงินระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์รวม เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงความสามารถของบริษัทที่จะนำสินทรัพย์ที่มีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการของบริษัท หากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ที่คำนวณมีค่ามาก แสดงถึงกิจการได้นำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้ผลตอบแทนสูง หาก (ROA) ที่คำนวณได้มีค่าน้อย แสดงว่ากิจการได้นำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างไรประสิทธิภาพ ทำให้ผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ไม่ดีเท่าที่ควร (ศศิวิมล มีอำพล, 2556) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เลือกใช้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) (อภิรดา ชินประทีป, 2554; นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เจียมสกุล, 2561; Sarah and Peter, 2011; Shahariar and Zubair, 2019) โดยการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) จำนวนจากกำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวม (เฉลี่ย) ในการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกใช้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) เข้ามาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

Freeman (1984) สร้างทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นทฤษฎีของการมีจริยธรรมและการบริหารองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการที่จะออกแบบแผนผังและแนวทางในการออกแบบเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และทฤษฎีนี้สามารถช่วยวิเคราะห์วิธีการที่จะเข้าถึงเป้าหมายที่แตกต่างกัน บทบาทใหม่ของการบริหารที่มากกว่าการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้น นั่นก็คือการนำไปใช้กับผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ช่วยให้การบริหารความสัมพันธ์ด้านพนักงาน ลูกค้า นักวิเคราะห์หรือนักหนังสือพิมพ์ โดยผู้บริหารจะสามารถสร้างความสมดุลของผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียของกิจการและการประเมินได้ (Caruana et al., 2008)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียได้มีการอธิบายถึงการรายงานสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท พบว่า อิทธิพลของผู้มีส่วนได้เสียส่งผลต่อบริษัทให้เกิดแรงผลักดันต้องเปิดเผยข้อมูลด้วยความเต็มใจ (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย (พัชราภรณ์ ชดช้อย, 2557) พบว่า หน้าที่สำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสานั้น สามารถให้บริษัททำรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย เพื่อเป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับรู้ว่าบริษัทนั้นสนใจในเรื่องของความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีนโยบายการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Gray et al., 1996) แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นตัวแทนของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบริษัท โดยบริษัทมีความเป็นไปได้ที่จะมีผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก ซึ่งจะประกอบด้วย พนักงาน ชุมชน สังคม ลูกค้า รัฐบาล ไปจนถึง คู่แข่งขัน ผู้ขาย ท้องถิ่น กลุ่มอุตสาหกรรม ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้น ประการแรกก็คือแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนของระบบในบริษัทและสภาพแวดล้อมขององค์กรให้ได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียและองค์กร (ศุภันยา ห้วยผัด, 2550) วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรนั้น จะเป็นแบบอย่างของวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบขององค์กร ประการที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงที่สามารถนำมาใช้ในองค์กร นั่นก็คือ การให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสีย โดยองค์กรมีความเชื่อในแต่ละกลุ่มต้องการที่จะให้มีการบริหารจัดการให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อผลักดันให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร กล่าวคือ ยิ่งผู้มีส่วนได้เสียสำคัญต่อองค์กรมากเท่าไร องค์กรก็จะยิ่งพยายามในการบริหารจัดการในความสัมพันธ์นี้มากขึ้นเท่านั้น (Gray et al., 1996)

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตพบว่ามีการใช้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) ในการอธิบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม โดยส่วนใหญ่มีการเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียต้องการทราบข้อมูลในองค์กรทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้นในการศึกษาอาจจะมีหลากหลายทฤษฎีที่นำมาสามารถใช้ได้ แต่จากการที่ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมพบว่า ทฤษฎีที่มีความเหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ ก็คือ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (อนันตชัย ยุธประดม, 2550; พยอม กปิลพัฒน์ และคณะ, 2556; ศศิ ดิษณะ, 2559; ไอลดดา หนูตะพงค์, 2560; นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เขียมสกุล, 2561; ศุภันยา ห้วยผัด, 2562)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน

พยอม กปิลพัฒน์ และคณะ (2556) ศึกษาผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์และการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อประสิทธิภาพการบัญชีสิ่งแวดล้อม จำนวน 212 บริษัท ของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 14001 ในประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา พ.ศ.2556 ผลการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์ ด้านการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์ ด้านความใส่ใจในสิ่งแวดล้อม ด้านการตระหนักต่อกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลง และด้านการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบัญชีสิ่งแวดล้อม โดยรวมการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้และวัดมูลค่าหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบันทึกรับรู้ค่าชดเชยมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบัญชีสิ่งแวดล้อม

ศาริษา จินดากุล (2558) ศึกษาการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมบริการและกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 100 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา 3 ปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ.2555 ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นว่ากิจการเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ระดับคะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ระหว่างสองกลุ่มอุตสาหกรรมไม่มีความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งสองกลุ่มอุตสาหกรรม มีเพียงปัจจัยเดียว คือ ISO 14001 ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี รวมทั้งมีการป้องกันในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ

สุชาดา ศีรอต และคณะ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน จำนวน 520 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา 2 ปี พ.ศ.2556 - พ.ศ.2557 ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก บริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีผลการดำเนินงานดีกว่าบริษัทที่มีการปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย

อภิรดา ชินประทีป (2558) ศึกษาการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงิน จำนวน 49 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 1 ปี พ.ศ.2555 ผลการศึกษา พบว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไปในทิศทางลบ หมายความว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น อาจจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลง

ขวัญยิหาว ไชยมาลา (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานขององค์กร จำนวน 425 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2554 - พ.ศ.2558 ผลการศึกษา พบว่า บริษัทที่มีการร่วมทุนกับบริษัทข้ามชาติในกลุ่มประเทศ OECD และการเปิดเผยการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร (ROA)

นราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2559) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน จำนวน 39 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2551 - พ.ศ.2555 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น

มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และ นฤมล สิทธิเดช (2559) ศึกษาการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน จำนวน 220 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 1 ปี พ.ศ.2554 ผลการศึกษา พบว่า อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารไม่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปริมาณการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของกิจการ แต่เมื่อพิจารณาปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 5 ด้าน คือ ด้านแรงงาน ด้านผู้บริโภค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและชุมชนและด้านการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน กับผลการดำเนินงานของกิจการ ส่วนปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านแรงงาน ผู้บริโภค สิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมกับผลการดำเนินงานของกิจการ ไม่พบความสัมพันธ์

ศศิ ดิษณะ (2559) ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและการควบคุมภายในต่อมูลค่ากิจการ จำนวน 238 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 3 ปี ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและการควบคุมภายในต่อมูลค่ากิจการ ไม่พบความสัมพันธ์

ภัสสิริ ศรสงคราม (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการ (TOBIN'S Q) ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา 3 ปี พ.ศ.2557 - พ.ศ.2559 ผลการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการของบริษัทในหมวดธุรกิจพลังงานนั้นถึงแม้ว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการ ซึ่งอาจเกิดจากการมีบางปัจจัย หรือบางตัวแปรที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ไม่สัมพันธ์กันแต่ความรับผิดชอบต่อสังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) นี้ถือเป็นเรื่องที่บริษัทจดทะเบียนควรให้ความสำคัญและมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

อลิสา ประมวลเจริญกิจ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงิน จำนวน 450 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา 3 ปี พ.ศ.2556 - พ.ศ.2558 ผลการศึกษา พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี มีผลเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ (NPM) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีผลเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ (NPM) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

ไอลดา หนูตะพงค์ (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม จำนวน 39 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา พ.ศ.2554 - พ.ศ.2558 ผลการศึกษา พบว่า ขนาดกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีสาระสำคัญกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ขนาดกิจการมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ประเภทธุรกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม นอกนั้นด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์เชิงลบ

นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เจียมสกุล (2561) ศึกษาดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กับผลการดำเนินงาน จำนวน 340 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นบริษัทกลุ่มธุรกิจการเงินและบริษัทประกันภัยทรัพย์สินและกองทุนรวม อยู่ในช่วงระยะเวลา 1 ปี พ.ศ. 2557 ผลการศึกษา พบว่า ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลนโยบายสิ่งแวดล้อมและดัชนีการเปิดเผยข้อมูลด้านพลังงาน มีผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินและผลการดำเนินงานทางการตลาดตามลำดับในทางตรงกันข้าม ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลด้านการจัดการและตรวจ

กัญจิรา มณีไพรัตน์ (2562) ศึกษาอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น จำนวน 69 บริษัท ที่จัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2558-2560 ผลการศึกษา

พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ศุกันยา ห้วยผัด (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและราคาหลักทรัพย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา 1 ปี พ.ศ.2558 ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัท

กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563) ศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้น ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ อยู่ในช่วงระยะเวลา ปี พ.ศ.2559 - พ.ศ.2560 ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น การเปิดเผยจะมีคุณภาพมากเพียงใดแต่โดยส่วนมากจะเป็นการบังคับให้เปิดตามกฎหมาย จึงทำให้ผู้ลงทุนไม่มีความสนใจลงทุนหรือใช้ข้อมูลดังกล่าวในการร่วมพิจารณาซื้อ ขาย หรือครอบครองหุ้น และนอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ก็ไม่ได้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท

สุนทรี สุนทร โชติ และ ศศิวิมล มีอำพล (2563) ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน จำนวน 110 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ อยู่ในช่วงระยะเวลา 3 ปี พ.ศ.2559 - พ.ศ.2561 ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ประเด็นด้านผู้บริ โภค ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมประเด็นด้านผู้บริ โภคมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ประเด็นธรรมาภิบาลขององค์กร ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มาเลเซียในทิศทางเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ประเด็นด้านผู้บริ โภค ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ในทิศทางตรงข้าม

Sarah and Peter (2011) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและประสิทธิภาพทางการเงิน: การศึกษาเชิงปฏิบัติการของบริษัทในสหรัฐอเมริกา จำนวน 520 บริษัท โดย FORTUNE Global 500 เป็นการจัดอันดับ 500 บริษัทขนาดใหญ่ที่สุดของโลก อยู่ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2537 - พ.ศ.2541 ผลการศึกษา พบว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไปในทิศทางลบ

Karin and Patricia (2012) ศึกษาอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมผลการดำเนินงานด้านการเงินด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม การเปิดเผยข้อมูลเป็นตัวแปรกระตุ้นกรอง: หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในอินโดนีเซีย จำนวน 100 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย อยู่ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2549 - พ.ศ.2553 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของสภาพแวดล้อมมีผลในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน การเปิดเผย CSR ไม่สามารถเสริมสร้างอิทธิพลได้ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

Karambu and Joseph (2016) ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน จำนวน 61 บริษัท ที่จดทะเบียนที่บริษัทหลักทรัพย์ในโรปีประเทศเคนยา อยู่ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2552 - พ.ศ.2556 ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน เนื่องจากบริษัทต่างๆ สามารถค้นหาข้อมูลได้ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมที่มักถูกซ่อนไว้และถูกนำเสนอเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการในการบัญชีแบบดั้งเดิมระบบสิ่งนี้ทำให้ฝ่ายบริหารสามารถระบุได้อย่างสม่ำเสมอโอกาสในการประหยัดต้นทุนจึงเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลและการลดของเสียมากกว่านั้นอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมตระหนักมากขึ้น

Shahariar and Zubair (2019) ศึกษาผลกระทบของการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน จำนวน 50 บริษัท เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียงด้าน CSR 100 อันดับแรก ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อยู่ในช่วงระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2556 -พ.ศ.2560 ผลการศึกษา พบว่า การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ROA การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ROA การลดตัวแปรที่ได้รับการเสนอชื่อ เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและน้ำ (การรายงานด้านสิ่งแวดล้อม) มีผลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้นการศึกษานี้ แนะนำว่าบริษัทต่างๆควรนำทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้เพื่อดึงดูดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเช่นเดียวกันทั่วโลก นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า บริษัทต่างๆ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำกำไร

ตารางที่ 2.1 สรุปบททวนวรรณกรรม

ตารางบททวน วรรณกรรม	ผลการดำเนินงาน		
	เชิงบวก	เชิงลบ	ไม่พบความสัมพันธ์
การรายงาน สิ่งแวดล้อม	พยอม กปิลพัฒน์ และคณะ (2556)	อภิรดา ชิมประทีป (2558)	มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และ นฤมล สิทธิเดช (2559).
	สุชาดา ศีรอต และคณะ (2558)	นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เจียมสกุล (2561)	ศศิ ดิษณะ (2559)
	ขวัญยิหาว ไชยมาลา (2559)	ศุภันยา ห้วยผัด (2562)	ภัทสิริ ศรีสงคราม (2560)
	อลิสา ประมวลเจริญกิจ (2560)	Sarah and Peter (2011)	กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563)
	ไอลดา หนูตะพงค์ (2560)		
	กัณฐิรา มณีไพรัตน์ (2562)		
	สุนทรี สุนทร โขติและศศิวิมล มีอำพล (2563)		
	Karin and Patricia (2012)		
	Karambu and Joseph (2016)		
	Shahariar and Zubair (2019)		

2.5 การพัฒนาสมมติฐานในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่ในอดีต พบว่า การรายงานสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน มีความแตกต่างตามประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (สาธิตา จินดากุล, 2558) เนื่องจากในประเทศไทยซึ่งมีการประกอบธุรกิจกันอย่างหลากหลายอาชีพ มีทั้งอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการจัดกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไว้ ดังนี้ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าบริโภครูปโภค กลุ่มบริการ กลุ่มก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งบริษัทที่อยู่ในกลุ่มดังกล่าว มีการดำเนินงานและลักษณะของ

ธุรกิจที่แตกต่างกัน ทำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันด้วย จะเห็นได้ว่าจากงานวิจัยในอดีต พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันจะเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่แตกต่างกันด้วย จากงานวิจัยในอดีตของ เพชรรัตน์ เรื่องศักดิ์ (2553) พบว่า ในประเภทของอุตสาหกรรมซึ่งมีความแตกต่างกัน ก็เพราะว่ามีผลต่อระดับความคิดเห็นกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีความแตกต่างกันด้วย และจากงานวิจัยในอดีต ของ Ratanajomngkol, Davey and Low (2006) พบว่าแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่มากขึ้น ถึงแม้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน และส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และงานวิจัยของ Uwuigbe and Uwalomwa (2011) ซึ่งศึกษาระดับการรายงานข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอุตสาหกรรมเบียร์ พบว่า การเปิดเผยข้อมูล ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมดังกล่าวมีความแตกต่างกัน และงานวิจัยของพิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2557) พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของบริษัทในอุตสาหกรรมบริการอย่างมีนัยสำคัญ (ได้แก่ กลุ่มการแพทย์ และกลุ่มขนส่งและ โลจิสติกส์) ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันย่อมมีลักษณะการดำเนินธุรกิจรวมถึงการส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัย (Gao, Heravi และ Xiao, 2005 อ้างใน ศาธิตา จินดากุล, 2558) พบว่า การรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ส่วนงานวิจัยของ (Roberts, 1992 อ้างใน ศาธิตา จินดากุล, 2558) พบว่า อุตสาหกรรมยานยนต์สายการบิน และน้ำมัน เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับแรงกดดันจากสาธารณชนเป็นอย่างมาก จึงทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น แต่งานวิจัยของ (ศศิ ดิษณะ, 2559) พบว่า ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกันมีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่แตกต่างกัน จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผลการศึกษาการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ จึงตั้งสมมติฐานการศึกษา คือ

H1: การรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรมีความแตกต่างกัน

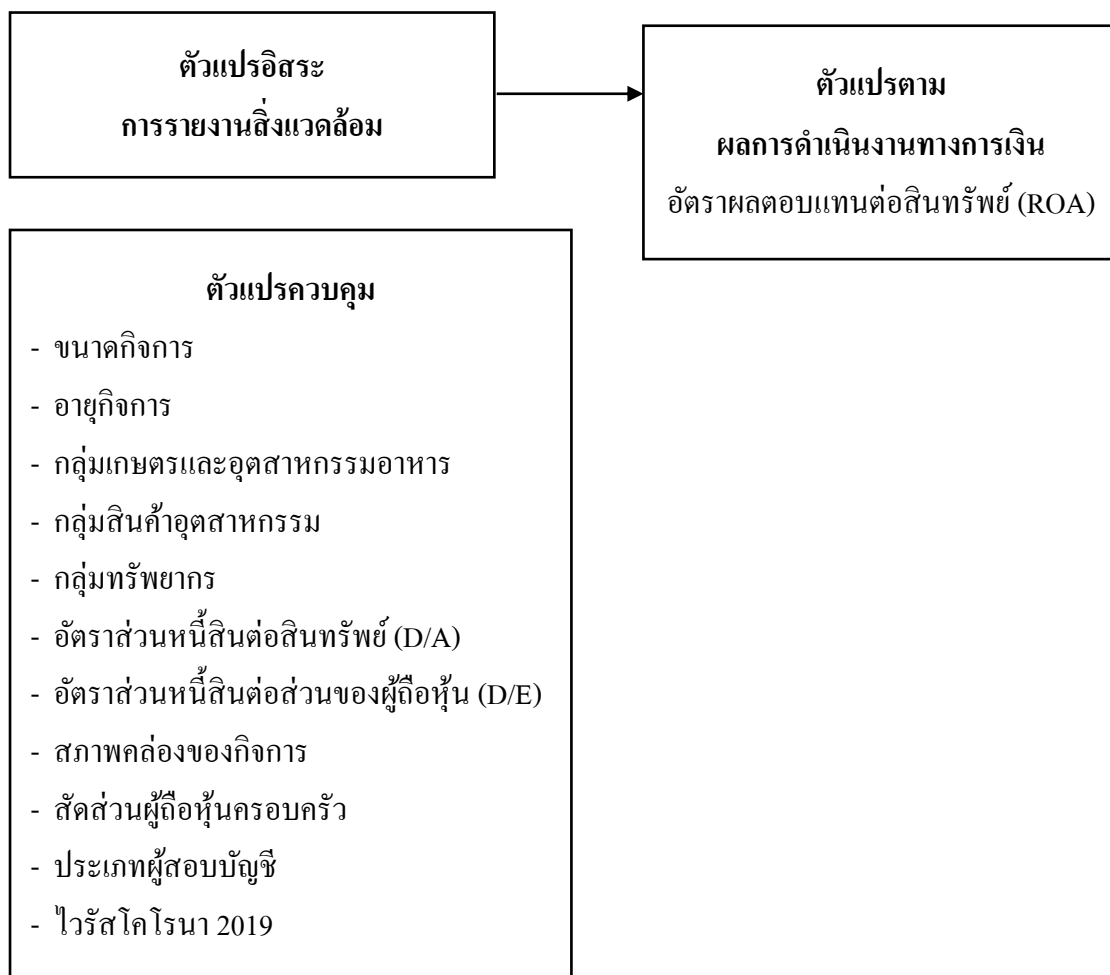
จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน ผู้วิจัยสามารถตั้งพัฒนาสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้ งานส่วนใหญ่ในอดีตพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน (พยอม กปิลพัฒน์ และคณะ (2556) สุชาดา ศีรอต และคณะ (2558) ขวัญยิหาว ไชยมาลา (2559) นราภรณ์ สุขอยู่ และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2559) อลิสา ประมวลเจริญกิจ (2560) ไรดา หนูตะพงค์ (2560) และ (ตารางที่ 2.1 สรุปทบทวนวรรณกรรม) เนื่องจากการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมนั้น จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการดีขึ้น จากการศึกษาของสุชาดา ศีรอต และคณะ (2558) พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและข้อมูลทางการบัญชีในขณะทำงานของ (Shahariar and Zubair, 2019) ควรนำทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้เพื่อดึงดูดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเช่นเดียวกันทั่วโลก นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า บริษัทต่างๆ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำกำไร นอกจากนี้งานของ (Sarah and Peter, 2011) พบปัจจัยของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร ซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งงานของ (สุกันยา ห้วยผัด, 2562) พบว่าความสัมพันธ์เชิงลบ เนื่องจากการที่นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร (ROA) และการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทนั้น เมื่อเทียบกับรายได้รวมเฉลี่ยของอุตสาหกรรม มีทิศทางลบ แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นจะมีผลเชิงลบกับผลการดำเนินงานของบริษัท เนื่องจากบริษัทมีการกำหนดนโยบายเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้บริษัทมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจึงกระทบกับผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย (อภิรดา ชิมประทีป, 2558) การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไปในทิศทางลบ นั่นก็หมายความว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น อาจจะทำให้ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลง และยังพบว่างานวิจัยของ (มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และ นฤมล สิทธิเดช (2559) ภัทสิริ ศรสงคราม (2560) กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการจัดการสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงาน ทั้งนี้งานวิจัยยังไม่มีข้อยุติว่าความสัมพันธ์จะไปในทิศทางไหน จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผลการศึกษารายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานการศึกษา คือ

H2: การรายงานสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมในอดีตที่เกี่ยวข้องและส่งผลให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ผู้วิจัย ได้กำหนดวิธีการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีการศึกษา ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร เนื่องจากบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมข้างต้นนั้น มีการดำเนินกิจกรรมของบริษัทที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555; สิรินาถ นาคเลิศ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2559; Brigham et al, 2006) ซึ่งมีทั้งหมด 207 บริษัท โดยมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ต้องเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 5 ปีของการวิจัย คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ. 2563 เป็นบริษัทที่มีรายงานประจำปีครบถ้วนตลอดระยะเวลาของการวิจัย วันสิ้นงวดบัญชีต้องตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม ไม่เป็นบริษัทประเภทกองทุนและไม่เป็นบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู เข้าข่ายถูกเพิกถอนหลังจากมีการตัดประชากรที่ไม่เข้าเงื่อนไขออกไป ทำให้เหลือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 163 บริษัท (ภาคผนวก ก)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน	
		ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	41	25.15
2	กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	73	44.79
3	กลุ่มทรัพยากร	49	30.06
รวม		163	100

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยฉบับนี้จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน ในการศึกษาใช้วิธีการสืบค้นข้อมูลจากรายงานประจำปี จากระบบฐานข้อมูล SET Market Analysis and Reporting Tool: SETSMART ซึ่งการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี เพราะว่าเป็นข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความครบถ้วน น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ข้อมูลในรายงานประจำปีมีทั้งรูปแบบที่ไม่เป็นตัวเงินและเป็นตัวเงิน เพื่อผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ฝ่ายสามารถใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ และรายงานประจำปียังเป็นสื่อที่สามารถทำให้ธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียนั้นมีความเข้าใจที่ตรงกันอีกด้วย (โกลดาหนุตะพงศ์, 2560)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งวิธีนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในงานที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม โดยการนำเอาวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาใช้ในการวิเคราะห์การรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทจากรายงานประจำปี (กัณฑ์รา มณีไพรัตน์, 2562)

โดยการศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปี พ.ศ. 2563 เนื่องจากในระหว่างปี พ.ศ.2558 กลด. ได้เริ่มมีการประกาศให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการรายงานสิ่งแวดล้อมแต่เป็นการประกาศระหว่างปีทำให้บริษัทที่อยู่ในปี พ.ศ.2558 เริ่มที่จะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมทำให้ข้อมูลอาจจะยังไม่ครบถ้วนหรือข้อมูลที่ได้อาจยังไม่สมบูรณ์ เพราะเป็นช่วงเริ่มแรกส่งผลให้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงเลือกที่จะใช้บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2563)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบเก็บข้อมูลที่ได้ประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ภัตสิริ ศรสงคราม (2560) Karambu and Joseph (2016) และ Shahariar and Zubair (2019) งานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ จำนวน 1 ตัวแปร ตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัวแปร และตัวแปรควบคุม จำนวน 11 ตัวแปร และมีการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการนับจำนวนคำเนื้อหาของรายงานสิ่งแวดล้อมเก็บจากรายงานประจำปี ซึ่งโปรแกรมที่ใช้ในการนับจำนวนคำคือ โปรแกรม Microsoft โดยในส่วนของหัวข้อการรายงานสิ่งแวดล้อม GRI 300 ซึ่งมี 8 ประเด็นในการรายงาน ได้แก่ วัสดุ พลังงานน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ การปล่อยก๊าซ น้ำทิ้งและของเสีย ความร่วมมือและการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย โดยจัดทำกระดาษทำการเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการทบทวนวรรณกรรม และกรอบการรายงานสากลที่พัฒนาโดย Global Reporting Initiative ฉบับ GRI Standards โดยเลือกใช้แนวคิดกระดาษทำการจากงานวิจัยในอดีตของ (ภัทราภรณ์ เฟื่องทอง, 2556; มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และนฤมล สิทธิเดช, 2559)

ตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) เป็นการวัดผลของความสามารถในการทำกำไรที่มีผลต่อการรายงานสิ่งแวดล้อม ซึ่งเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ซึ่งคำนวณจาก กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้หารด้วยสินทรัพย์รวม (เฉลี่ย) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

สูตร

$$ROA = \frac{\text{กำไรสุทธิ (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้}}{\text{สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)}} \times 100$$

ตัวแปรควบคุม คือ ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (D/A) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) สภาพคล่องของกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชีและไวรัสโคโรนา 2019 (โอลดา หนูตะพังค์, 2560; ภัณฑิรา มณีไพรัตน์, 2562)

SIZE คือ ขนาดของกิจการ โดยการคำนวณจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของยอดสินทรัพย์รวมของธุรกิจนั้นๆ สาเหตุที่ใช้ค่าลอการิทึมนั้น เนื่องจากค่าของตัวแปรซึ่งมีความแตกต่างกันจากค่าของตัวแปรอื่นๆ เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ได้ใช้ค่าลอการิทึม โดย

รวบรวมจากรายงานประจำปี (ศศิ ดิษณะ, 2559; ไอลดา หนูตะพงค์, 2560; Drobetz and Zimmermann, 2003)

Firm Age คือ อายุกิจการ โดยการวัดผลความสัมพันธ์ของอายุกิจการที่มีผลต่อการรายงานสิ่งแวดล้อม วิธีการวัดอายุกิจการ โดยการนับจำนวนปีที่กิจการเริ่มก่อตั้งบริษัทจนถึงปี พ.ศ.2563 (ปีที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้) โดยรวบรวมจากรายงานประจำปี (นิชวรรณ วิชัยดิษฐ์, 2552; ไอลดา หนูตะพงค์, 2560; ภัณฑิรา มณีไพรัตน์, 2562)

กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระดับการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามประเภทธุรกิจ เนื่องจากอุตสาหกรรมที่ศึกษามี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ทั้ง 3 อุตสาหกรรมจัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560)

Debt to Total Asset Ratio คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม โดยการใช้การวัดอัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไร เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่มี เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนกลับคืนมามากหรือน้อย ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงการเปรียบเทียบว่ากิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของสินทรัพย์รวม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในรายงานประจำปี (นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เขียมสกุล, 2561)

สูตร	$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$
------	--

Debt to Equity ratio คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยการใช้การวัดอัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้จะแสดงถึงโครงสร้างเงินทุนของกิจการว่าสินทรัพย์ของกิจการซึ่งมาจากการกู้ยืม หรือมาจากทุนของกิจการเอง ถ้าอัตราส่วนนี้สูงขึ้นมีโอกาสที่กิจการจะไม่สามารถชำระดอกเบี้ยได้สูงตามไปด้วย เนื่องจากหนี้สินที่มากขึ้นทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่ต้องชำระดอกเบี้ยทุกงวดไม่ว่ากิจการนั้นจะกำไรหรือขาดทุน ซึ่งเป็นตัวเลขที่นักลงทุนคุ้นเคยแต่ก็ไม่ควรละเลย เพราะสามารถช่วยให้ทราบว่าบริษัทมีภาระหนี้สินมากน้อยเพียงใด จึงช่วยให้นักลงทุนตระหนักถึงภาระหนี้สินของบริษัทที่เราสนใจลงทุนว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งต่างจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่หากกิจการขาดทุนอาจจะพิจารณาไม่จ่ายเงินปันผลก็ได้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีประจำปี (นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เขียมสกุล, 2561; กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563)

สูตร	$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$
------	--

Liquidity Ratio คือ สภาพคล่องของกิจการ โดยใช้การวัดจากอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน (เท่า) ซึ่งอัตราส่วนสภาพคล่องเป็นอัตราส่วนที่อยู่ในกลุ่มทางการเงินที่บ่งบอกถึงสภาพคล่องทางการเงินของกิจการ หรือความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ ทั้งนี้สภาพคล่องถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินกิจการ หากกิจการมีสภาพคล่องที่ดี แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นดีไปด้วย (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี

สูตร

$$\text{สภาพคล่องของกิจการ} = \frac{\text{เงินทุนหมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว (Family ownership) เป็นการแสดงถึงสัดส่วนการถือหุ้นที่เป็นครอบครัว โดยคำนวณจาก $FLT = \text{จำนวนหุ้นครอบครัว} / \text{จำนวนหุ้นทั้งหมด}$ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี (Jaruwat and Phichet, 2020)

สูตร

$$\text{สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว} = \frac{\text{จำนวนหุ้นครอบครัว}}{\text{จำนวนหุ้นทั้งหมด}}$$

Audit Type คือ ประเภทผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระดับการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามประเภทผู้สอบบัญชี เนื่องจากประเภทผู้สอบบัญชีที่ศึกษามี 2 กลุ่ม คือ Big 4 และ Non-Big 4 โดยวัดมูลค่าหากเป็นบริษัทชั้นนำ (Big4) ซึ่งประกอบไปด้วย บริษัท ไพร่วอเตอร์ เฮาส์ คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท คิลอยท์ ทัช โธมัส ไซยส จำกัด และบริษัท เอ็นทีสแอนด์ซิง จำกัด จะแทนค่า = 1 แต่หากเป็นบริษัทอื่นที่นอกเหนือจากนั้น จะแทนค่า = 0 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี

COVID คือ ไวรัสโคโรนา ซึ่งเป็นการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ซึ่งมีการระบาดในประเทศไทยครั้งแรกตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน ในการศึกษาครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ ๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเปรียบเทียบระดับการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามจำนวนปีที่เกิดไวรัสโคโรนา เนื่องจากการเกิดไวรัสโคโรนาที่ศึกษามีทั้งปีที่ก่อนเกิดไวรัสโคโรนาและปีที่เกิดไวรัสโคโรนาโดยมีการรายงานรายละเอียด ดังนี้

หากในปีนั้นบริษัทมีการรายงานการเกิดไวรัสโคโรนา แทนค่า = 1
 หากในปีนั้นบริษัทไม่มีการรายงานการเกิดไวรัสโคโรนา แทนค่า = 0

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	ชื่อย่อ	การวัดค่าตัวแปร
ตัวแปรอิสระ:		
การรายงานสิ่งแวดล้อม	EVMD	การนับจำนวนคำ (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555; ภัทรภรณ์ เพ็ญทอง, 2556; มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และนฤมล สิทธิเดช, 2559; ศศิ ดิษณะ, 2559; ไออลดา หนูตะพงค์, 2560; ภัณฑิรา มณีไพรัตน์, 2562; กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563; Karin and Patricia, 2012; Karambu Kiende and Joseph Masinde, 2016)
ตัวแปรตาม:		
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ROA	กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้หารด้วยสินทรัพย์รวม (เฉลี่ย) (%) (อภิรดา ชินประทีป, 2554; นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เจียมสกุล, 2561; Sarah and Peter, 2011; Shahariar and Zubair, 2019)
ตัวแปรควบคุม:		
ขนาดของกิจการ	SIZE	ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม (ศศิ ดิษณะ, 2559; ไออลดา หนูตะพงค์, 2560; Drobetz and Zimmermann, 2003)
อายุกิจการ	AGE	จำนวนปีที่กิจการจัดตั้ง (ปี) (นิชวรรณ วิชัยดิษฐ์, 2552; ไออลดา หนูตะพงค์, 2560; ภัณฑิรา มณีไพรัตน์, 2562)
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	TYPE1	0 = ไม่ใช่กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 1 = กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (ไออลดา หนูตะพงค์, 2560)

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อย่อ	การวัดค่าตัวแปร
กลุ่มทรัพยากร	TYPE2	0 = ไม่ใช่กลุ่มทรัพยากร 1 = กลุ่มทรัพยากร (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560)
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน	DA	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (เท่า) (นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เกียมสกุล, 2561)
ตัวแปรควบคุม (ต่อ):		
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	DE	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(เท่า) (นริศรา อยู่จรรยา และสุชาดา เกียมสกุล, 2561)
สภาพคล่องของกิจการ	LQDT	อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน (เท่า) (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560)
สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว	FAMILY OWNER	จำนวนหุ้นครอบครัวต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (Jaruwat and Phichet, 2020)
ประเภทผู้สอบบัญชี	AUDIT TYPE	0 = Non-Big 4 1 = Big 4
สถานะการณ้โควิด	COVID	0 = Non-Covid 1 = Covid

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บจากรายงานประจำปี สามารถแบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ซึ่งการประมวลผลข้อมูลจะใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (ไอลดา หนูตะพงค์, 2560) ในการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำนวนความถี่ (Frequency) และ

จำนวนร้อยละ (Percentage) เพื่อศึกษาขอบเขตและปริมาณการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้า อุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ.2563

การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ ANOVA และ t-test เพื่อทดสอบ ความแตกต่างของปริมาณการรายงานสิ่งแวดล้อม ระหว่าง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร (ศาริยา จินดากุล, 2558)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) เพื่อใช้ในการทดสอบปัญหาความซ้ำซ้อน ของตัวแปร (Multicollinearity Problem) ที่ใช้ในการศึกษาก่อนการทดสอบความความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติอนุมานใช้เทคนิคสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์ กันจนเกิดปัญหา Multicollinearity หรือไม่ (ฉานสิทธิ์ ยอดพฤติกานต์, 2557) จากนั้นทำการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อที่จะทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบสหสัมพันธ์ของความถดถอยในแต่ละตัวแปรที่ ทำ การศึกษา โดยที่ใช้สถิติทดสอบ t-test และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสมการถดถอยเชิง พหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วย การตรวจสอบข้อมูลว่ามีปัญหา Multicollinearity หรือไม่ การสังเกตก่อนว่าข้อมูลมีปัญหา Multicollinearity หรือไม่สังเกตได้ ดังนี้

1. ตัวประมาณค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละคู่ (r) มีค่าความแตกต่างจาก 0 อย่างมี นัยสำคัญ
2. ตัวสถิติทดสอบ t เกือบทั้งหมดไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ตัวทดสอบ F มีนัย สำคัญ
3. ค่าสหสัมพันธ์ความชันและจุดตัดแกนมีเครื่องหมายบวกหรือลบแตกต่างกันที่คาดไว้ (ศาริยา จินดากุล, 2558)

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นการศึกษา ถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปรขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประมาณและพยากรณ์ เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยทดสอบความสัมพันธ์ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{ROA} = a + b_1 \text{EVMD} + b_2 \text{SIZE} + b_3 \text{AGE} + b_4 \text{TYPE1} + b_5 \text{TYPE2} + b_6 \text{D/A} + b_7 \text{D/E} + b_8 \text{LQDT} + b_9 \text{FAMILY OWNER} + b_{10} \text{AUDIT TYPE} + b_{11} \text{COVID} + \text{error (Model)}$$

โดย	EVMD	=	การรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม
	ROA	=	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
	SIZE	=	ขนาดของกิจการ
	AGE	=	อายุกิจการ
	TYPE1	=	กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
	TYPE2	=	กลุ่มทรัพยากร
	D/A	=	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน
	D/E	=	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
	LQDT	=	สภาพคล่องของกิจการ
	FAMILY OWNER	=	สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว
	AUDIT TYPE	=	ประเภทผู้สอบบัญชี
	COVID	=	โควิด 2019
	error	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

ในการศึกษาครั้งนี้ จะทดสอบความอ่อนไหว (Sensitive analysis) ของข้อมูลในหัวข้อการรายงานสิ่งแวดล้อม GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ซึ่งมี 8 ประเด็นหลัก ได้แก่ วัสดุ พลังงานน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ การปล่อยก๊าซมลพิษ น้ำทิ้งและของเสีย การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (ภาคผนวก ข)

รวมทั้งยังทดสอบความอ่อนไหว (Sensitive analysis) ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม โดยการเปลี่ยนตัวแปรตามจากเดิมเป็น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) จึงเปลี่ยนเป็น

อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) (Pandey, 2005)

สูตร

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) (Pandey, 2005)

สูตร

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity หรือ ROE) (Pandey, 2015)

$$\text{สูตร} \quad \text{ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (ขาดทุน) สุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉลี่ย)}} \times 100$$

มูลค่ากิจการ ใช้ Tobin'Q (ศศิ ดิษณะ, 2559)

$$\text{สูตร} \quad \text{Tobin'Q} = \frac{(\text{MP} \times \text{OSV}) + \text{MVpfs} + \text{MVI}}{\text{BVa}}$$

โดยที่

- MP = ราคาตลาดของหุ้นสามัญ (Market Price)
 OSV = จำนวนหุ้นที่มีอยู่ในมือผู้ถือหุ้น (Outstanding Share Volume)
 MVpfs = มูลค่าตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ (Market Value of Preferred Share)
 MVI = มูลค่าตลาดของหนี้สิน (Market Value of Liabilities)
 BVa = มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ (Book Value of Assets)

ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี ข้อมูลที่ได้มีการแสดงข้อมูลเพื่อคำนวณมูลค่ากิจการไว้เรียบร้อยแล้ว โดยการนำข้อมูลมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดบวกหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม(ศศิ ดิษณะ, 2559) ในการศึกษาครั้งนี้จึงทำการทดสอบความอ่อนไหว (Sensitive analysis) ทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและมูลค่ากิจการ Tobin'Q ใช้ระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 ถึง พ.ศ.2563

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 163 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อศึกษาขอบเขตและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ ANOVA และ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานข้อมูลการจัดการสิ่งแวดล้อม และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประมาณและพยากรณ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ผลการทดสอบความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 163 บริษัท โดยผู้วิจัยเลือกเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ทำให้มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 81.5 รายงานประจำปี ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 46 บริษัท จำนวน 230 รายงานประจำปี กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 75 บริษัท

จำนวน 370 รายงานประจำปี กลุ่มทรัพยากร 43 บริษัท จำนวน 215 รายงานประจำปี แบบเก็บข้อมูลที่ได้ประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตโดยใช้โปรแกรม Microsoft ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้เก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเฉลี่ยของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลุ่มอุตสาหกรรม	N	Min	Max	Mean
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	230	39	2,990	795.23
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	370	36	3,237	449.75
กลุ่มทรัพยากร	215	82	2,155	587.55
Total	815			

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ระดับการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม มีระดับการเปิดเผยข้อมูล จำนวนค่าที่น้อยสุดอยู่ที่ 39 ค่า จำนวนค่าที่สูงที่สุดอยู่ที่ 2,990 ค่า และจำนวนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 795.23 ค่า กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีการรายงานสิ่งแวดล้อม มีระดับการเปิดเผยข้อมูล จำนวนค่าที่น้อยสุดอยู่ที่ 36 ค่า จำนวนค่าที่สูงที่สุดอยู่ที่ 3,237 ค่า และจำนวนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 449.75 ค่า กลุ่มทรัพยากร มีการรายงานสิ่งแวดล้อม มีระดับการเปิดเผยข้อมูล จำนวนค่าที่น้อยสุดอยู่ที่ 82 ค่า จำนวนค่าที่สูงที่สุดอยู่ที่ 2,155 ค่า และจำนวนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 587.55 ค่า ซึ่งระดับการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการรายงานสิ่งแวดล้อมมากที่สุด มีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยอยู่ที่ 795.23 ค่า รองลงมา คือ กลุ่มทรัพยากร มีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยอยู่ที่ 587.55 ค่า และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อมเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 449.75 ค่า

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนค่าของแต่ละหัวข้อตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ของการเปิดเผยข้อมูลการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อุตสาหกรรม	การรายงานสิ่งแวดล้อม (ค่า)								Total
	EVMD1	EVMD2	EVMD3	EVMD4	EVMD5	EVMD6	EVMD7	EVMD8	
กลุ่มเกษตรและ	10.39	221.46	12.65	18.24	222.77	305.10	4.61	0	795.23
อุตสาหกรรมอาหาร	(6)	(3)	(5)	(4)	(2)	(1)	(7)	(8)	
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	3.46	137.06	1.77	23.91	110.54	168.70	4.12	0.83	449.75
	(6)	(2)	(7)	(4)	(3)	(1)	(5)	(8)	
กลุ่มทรัพยากร	0	234.09	2.30	2.07	133.77	192.40	0	0	587.55
	(6)	(1)	(4)	(5)	(3)	(2)	(7)	(8)	
	13.85	592.61	16.72	44.22	467.08	666.2	8.73	0.83	1810.24
Total	(6)	(2)	(5)	(4)	(3)	(1)	(7)	(7)	

*(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) เป็นลำดับที่แสดงปริมาณการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม

จากตารางที่ 4.2 พบว่า เมื่อพิจารณาการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมจำนวนค่าเฉลี่ยตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ซึ่งมี 8 ประเด็นในการรายงาน ได้แก่ ด้านวัสดุ (EVMD1) ด้านพลังงาน (EVMD2) ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) และคำอธิบายแสดงถึงลำดับที่มีการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งลำดับที่ (1) แสดงถึงการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือ ลำดับที่ (2) และการรายงาน (3), (4), (5), (6), (7) ตามลำดับ และอันดับที่ (8) มีการเปิดเผยน้อยที่สุด

พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการรายงานสิ่งแวดล้อมจำนวนค่าเฉลี่ย ด้านวัสดุ (EVMD1) จำนวน 10.39 ค่า ด้านพลังงาน (EVMD2) จำนวน 221.46 ค่า ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) จำนวน 12.65 ค่า ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) จำนวน 18.24 ค่า ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) จำนวน 222.77 ค่า ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) จำนวน 305.10 ค่า ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) จำนวน 4.61 ค่า และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) ไม่มีการเปิดเผย

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีการรายงานสิ่งแวดล้อมจำนวนค่าเฉลี่ย ด้านวัสดุ (EVMD1) จำนวน 3.46 ค่า ด้านพลังงาน (EVMD2) จำนวน 137.06 ค่า ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) จำนวน 1.77 ค่า ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) จำนวน 23.91 ค่า ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) จำนวน 110.54 ค่า ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) จำนวน 168.70 ค่า ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) จำนวน 4.12 ค่า และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) จำนวน 0.83 ค่า

กลุ่มทรัพยากรมีการรายงานสิ่งแวดล้อมจำนวนค่าเฉลี่ย ด้านวัสดุ (EVMD1) ไม่มีการเปิดเผย ด้านพลังงาน (EVMD2) จำนวน 234.09 ค่า ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) จำนวน 2.30 ค่า ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) จำนวน 2.07 ค่า ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) จำนวน 133.77 ค่า ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) จำนวน 192.40 ค่า ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) ไม่มีการเปิดเผย และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) ไม่มีการเปิดเผย และรวมทั้ง 3 อุตสาหกรรม พบว่า อันดับ 1 ที่มีการเปิดเผยข้อมูล คือ ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) อันดับ 2 คือ ด้านพลังงาน (EVMD2) อันดับ 3 คือ ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) อันดับ 4 คือ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) อันดับ 5 คือ ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) อันดับ 6 คือ ด้าน

วัสดุ (EVMD1) อันดับ 7 คือ ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) อันดับ 8 คือ ด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละหัวข้อตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อุตสาหกรรม	กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	กลุ่มทรัพยากร
EVMD1	Min	0	0
	Max	722	371
	Avg	10	3.46
	S.D.	81	32.89
EVMD2	Min	0	0
	Max	1,031	2,014
	Avg	221	234.09
	S.D.	216	322.69
EVMD3	Min	0	0
	Max	753	210
	Avg	13	2.3
	S.D.	75	18.28
EVMD4	Min	0	0
	Max	296	103
	Avg	18	2.22
	S.D.	57	13.26

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละหัวข้อตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

อุตสาหกรรม	กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	กลุ่มทรัพยากร
EVMD5	Min	0	0
	Max	1,684	1,129
	Avg	223	143.11
	S.D.	239	241.62
EVMD6	Min	0	0
	Max	1,573	1,678
	Avg	305	205.83
	S.D.	312	291.18
EVMD7	Min	0	0
	Max	217	0
	Avg	5	0
	S.D.	24	0
EVMD8	Min	0	0
	Max	0	103
	Avg	0	0.84
	S.D.	0	9.24
Total	Min	0	0
	Max	6,276	5,134
	Avg	795	587.55
	S.D.	1,004	887.03
N	230	370	215

จากตารางที่ 4.3 เมื่อพิจารณาค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละหัวข้อตามกรอบดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร

พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการรายงานสิ่งแวดล้อม ด้านวัสดุ (EVMD1) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 10 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 81 ค่า ด้านพลังงาน (EVMD2) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 221 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 216 ค่า ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 13 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 75 ค่า ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 18 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 57 ค่า ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 223 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 239 ค่า ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 305 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 312 ค่า ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 5 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24 ค่า และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 0 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 ค่า

พบว่า กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีการรายงานสิ่งแวดล้อม ด้านวัสดุ (EVMD1) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 0 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 ค่า ด้านพลังงาน (EVMD2) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 234.09 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 322.69 ค่า ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.3 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18.28 ค่า หมวดของความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.22 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.26 ค่า ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 143.11 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 241.62 ค่า ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 205.83 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 291.18 ค่า ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 0 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 ค่า และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 0 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0 ค่า

พบว่า กลุ่มทรัพยากรมีการรายงานสิ่งแวดล้อม ด้านวัสดุ (EVMD1) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.46 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 32.89 ค่า ด้านพลังงาน (EVMD2) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 137.06 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 200.29 ค่า ด้านน้ำและการระบายน้ำ (EVMD3) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 1.1 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.97 ค่า ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (EVMD4) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 23.92 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 58.52 ค่า ด้านการปล่อยก๊าซมลพิษ (EVMD5) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 110.54 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 172.34 ค่า ด้านการระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย (EVMD6) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 168.71 ค่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 234.13 ค่า ด้านการปฏิบัติตาม

ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม (EVMD7) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.12 คำ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 31.44 คำ และด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (EVMD8) มีจำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 0.84 คำ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.24 คำ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดกิจการ อายุ กิจการ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องของกิจการ และสัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมของการรายงานสิ่งแวดล้อมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อุตสาหกรรม	กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	กลุ่มสินค้า อุตสาหกรรม	กลุ่มทรัพยากร	Total	
SIZE	Min	1.1	2.77	2.82	6.69
	Max	5.88	5.69	6.35	17.92
	Avg	3.81	3.55	4.35	11.71
	S.D.	0.59	0.51	0.78	1.88
AGE	Min	6	3	1	10
	Max	74	67	107	248
	Avg	39.35	32.22	27.26	98.83
	S.D.	13.30	13.45	20.09	46.84
D/A	Min	0	0.02	0.03	0.05
	Max	6.18	0.92	1	8.10
	Avg	0.42	0.36	0.49	1.27
	S.D.	0.43	0.21	0.19	0.83
D/E	Min	0	0.02	1.03	1.05
	Max	24.99	119.08	15.69	159.76
	Avg	0.9	1.25	2.46	4.61
	S.D.	1.81	6.28	1.41	9.5

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดกิจการ อายุ กิจการ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องของกิจการ และสัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสหกรณ์ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

อุตสาหกรรม	กลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	กลุ่มสินค้า อุตสาหกรรม	กลุ่มสหกรณ์	Total	
LQDT	Min	0.2	0.02	0.01	0.23
	Max	25.86	44.09	26.26	96.21
	Avg	2.59	3.42	2.13	8.14
	S.D.	3.47	4.51	3.13	11.11
FAMILY	Min	7.52	6.49	6.68	20.69
	Max	85.92	83.46	83.67	253.05
OWNER	Avg	48.35	45.06	36.89	130.30
	S.D.	17.38	17.94	19.10	54.42
N	230	370	215	815	

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของขนาดกิจการ อายุกิจการ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องของกิจการ และสัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มสหกรณ์ ของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

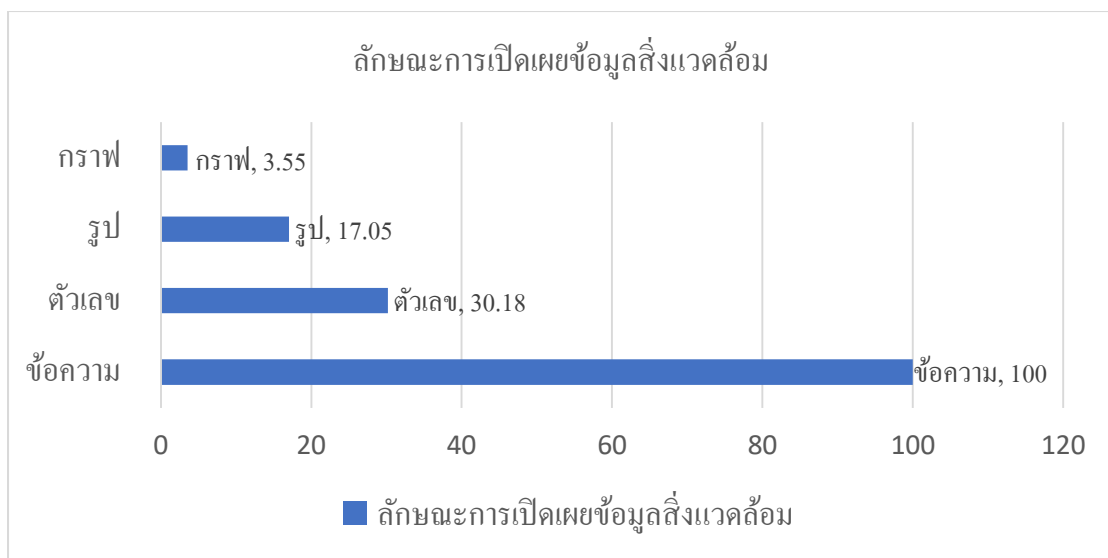
พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีขนาดกิจการ (สินทรัพย์รวม) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.1 ล้านบาท มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.88 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.81 ล้านบาท มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 ล้านบาท มีอายุกิจการ (ปี) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 6 ปี มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 74 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 39.35 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.30 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 6.18 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.42 เท่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 24.99 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.9 เท่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.81 เท่า สภาพคล่องของกิจการ (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่

ที่ 0.02 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 25.86 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.59 เท่า มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.47 เท่า สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว (หุ้น) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 7.52 หุ้น มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 85.92 หุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 48.35 หุ้น มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.38 หุ้น

พบว่า กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีขนาดกิจการ (สินทรัพย์รวม) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 2.77 ล้านบาท มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 5.69 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.55 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 ล้านบาท มีอายุกิจการ (ปี) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 3 ปี มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 67 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 32.22 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.45 ปี อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.02 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 0.92 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.36 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.02 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 119.08 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.25 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.28 เท่า สภาพคล่องของกิจการ (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.02 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 44.09 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.42 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.51 เท่า สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว (หุ้น) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 6.49 หุ้น มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 83.46 หุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 45.06 หุ้น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 17.94 เท่า

พบว่า กลุ่มทรัพยากร มีขนาดกิจการ (สินทรัพย์รวม) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 2.82 ล้านบาท มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 6.35 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ล้านบาท มีอายุกิจการ (ปี) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1 ปี มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 107 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 27.26 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20.09 ปี อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.03 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 1 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.49 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19 เท่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.03 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 15.69 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.46 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.41 เท่า สภาพคล่องของกิจการ (เท่า) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.01 เท่า มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 26.26 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.13 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.13 เท่า สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว (หุ้น) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 6.68 หุ้น มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 83.67 หุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 36.89 หุ้น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 19.10 เท่า

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมลักษณะการรายงานสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี ซึ่งแสดงในภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อความมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาจะเป็นตัวเลข คิดเป็นร้อยละ 30.18 และในส่วนของรูปและกราฟนั้น คิดเป็นร้อยละ 17.05 และ 3.55 ตามลำดับ

ภาพที่ 2 การรายงานสิ่งแวดล้อมแยกตามรูปแบบการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของประเภทผู้สอบบัญชี และโควิด ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ความถี่ (จำนวนรายงานประจำปี)	ร้อยละ
ประเภทผู้สอบ		
0.Non-Big4	290	35.6
1.Big4	525	64.4
โควิด		
0.Non-Covid	652	80
1.Covid	163	20
N	815	

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของประเภทผู้สอบบัญชี และโควิด ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พบว่า ประเภทผู้สอบ Non-Big4 มีจำนวนความถี่ (จำนวนรายงานประจำปี) 290 รายงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 35.6 Big4 จำนวนความถี่ (จำนวนรายงานประจำปี) 525 รายงาน

ประจำปี คิดเป็นร้อยละ 64.4 และ Non-Covid จำนวนความถี่ (จำนวนรายงานประจำปี) 652 รายงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 80 และ Covid จำนวนความถี่ (จำนวนรายงานประจำปี) 163 รายงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 20 จำนวนบริษัท 163 บริษัท

4.2 ผลการทดสอบความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ ANOVA เพื่อหาความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และค่า F อยู่ที่ 33.283

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การรายงานสิ่งแวดล้อม	จำนวนบริษัท	N	Mean	S.D.	t	Sig.
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร						
- ไม่ใช่กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	177	585	500.39	462.69	-7.46	0.00
อาหาร						
- ใช้กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	46	230	795.23	606.08	-6.65	0.00
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม						
- ไม่ใช่กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	89	445	694.89	552.92	6.83	0.00
- ใช้กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	74	370	449.75	452.67	6.95	0.00
กลุ่มทรัพยากร						
- ไม่ใช่กลุ่มทรัพยากร	120	600	582.18	22.17	-1.29	0.02
- ใช้กลุ่มทรัพยากร	43	215	587.55	31.9	-1.38	0.02

จากตารางที่ 4.6 แสดงค่าจำนวนรายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t ค่า Sig และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร พบว่าประเภทที่ไม่ใช่กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีจำนวนรายงานประจำปี 585 รายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 500.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 462.69 ค่า t -7.46 และค่า Sig. 0.00 ประเภทที่ใช้กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีจำนวนรายงานประจำปี 230 รายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 795.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 606.08 ค่า t -6.65 และค่า Sig. 0.00 ประเภทที่ใช้กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีจำนวนรายงานประจำปี 445 รายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 694.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 552.92 ค่า t 6.83 และค่า Sig. 0.00 ประเภทที่ใช้กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีจำนวนรายงานประจำปี 370 รายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 449.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 452.67 ค่า t -6.95 และค่า Sig. 0.00 ประเภทที่ไม่ใช่กลุ่มทรัพยากร มีจำนวนรายงานประจำปี 600 รายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 582.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 22.17 ค่า t -1.29 และค่า Sig. 0.02 ประเภทที่ใช้กลุ่มทรัพยากร มีจำนวนรายงานประจำปี 215 รายงานประจำปี ค่าเฉลี่ย 587.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 31.9 ค่า t -1.38 และค่า Sig. 0.02 ซึ่งความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	ROA	EVMD	SIZE	AGE	TYPE1	TYPE2	D/A	D/E	LQDT	FAMILY OWNER	AUDI TYPE	COVID
ROA	1											
EVMD	-0.057	1										
SIZE	0.124**	0.253**	1									
AGE	-0.009	0.113**	-0.06	1								
TYPE1	0.066	0.253**	-0.018	0.251**	1							
TYPE2	-0.037	0.005	0.437**	-0.211**	-0.375**	1						
D/A	-0.197**	0.141**	0.299**	-0.920**	0.022	0.159**	1					
D/E	-0.142**	0.022	0.123**	-0.080*	-0.071*	0.130**	0.210**	1				
LQDT	0.066	-0.111**	-0.235**	0.002	-0.041	-0.109**	-0.413**	-0.124**	1			
FAMILY OWNER	0.159**	0.038	0.058	-0.030	0.152**	-0.223**	-0.069*	-0.127**	0.035	1		
AUDIT TYPE	0.132**	0.102**	0.318**	0.018	0.198**	0.084*	0.084*	-0.045	-0.078*	0.235**	1	
COVID	-0.025	0.116**	0.03	0.062	0.000	0.000	0.003	-0.003	0.036	0.007	0.019	1

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI Standards ตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานทางการเงิน ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้น สภาพคล่องของกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชี และ โควิดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบว่าตัวแปรที่นำมาใช้มีปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร หรือมีความอิสระต่อกัน ผลจากการทดสอบ พบว่า ตัวแปรที่นำมาใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ทุกตัวแปรมีค่า Pearson's Correlation น้อยกว่า 0.750 ซึ่งหมายความว่าตัวแปรทุกตัวไม่มีปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร และตัวแปรทุกตัวมีความเป็นอิสระต่อกัน (ฉานสิทธิ์ ยอดพฤติกกรม, 2557) นอกจากนี้จากการตรวจสอบ Multicollinearity ด้วยค่า Variance Inflation Factor (VIF) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 1.02 ถึง 1.61 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงถึงตัวแปรมีความเป็นอิสระต่อกัน จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ไว้ (สาธิตา จินดากุล, 2558)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีสมการ ดังนี้

$$ROA = a + b_1 EVMD + b_2 SIZE + b_3 AGE + b_4 TYPE1 + b_5 TYPE2 + b_6 D/A + b_7 D/E + b_8 LQDT + b_9 FAMILY OWNER + b_{10} AUDIT TYPE + b_{11} COVID + error (Model)$$

โดยที่	EVMD	=	การรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม
	ROA	=	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
	SIZE	=	ขนาดของกิจการ
	AGE	=	อายุกิจการ
	TYPE1	=	กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
	TYPE2	=	กลุ่มทรัพยากร
	D/A	=	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน
	D/E	=	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
	LQDT	=	สภาพคล่องของกิจการ
	FAMILY OWNER	=	สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว
	AUDIT TYPE	=	ประเภทผู้สอบบัญชี
	COVID	=	โควิด 2019
	error	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model)

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
Constant	-2.889	1.976		-1.462	0.144
EVMD	-0.002	0.001	-0.098	-2.713	0.007**
SIZE	2.827	0.512	0.231	5.526	0.000**
AGE	-0.019	0.019	-0.037	-1.043	0.297
TYPE1	1.035	0.739	0.054	1.400	0.162
TYPE2	-1.218	0.817	-0.063	-1.491	0.136
D/A	-6.528	1.112	-0.224	-5.873	0.000**
D/E	-0.189	0.066	-0.098	-2.856	0.004**
LQDT	0.006	0.080	0.003	0.081	0.936
FAMILY OWNER	0.039	0.017	0.084	2.336	0.020*
AUDIT TYPE	1.054	0.657	0.059	1.605	0.109
COVID	-0.422	0.716	-0.020	-0.590	0.555
R Square	0.120				
Adjusted R Square	0.109				
F-Value (sig)	9.959**				
Max VIF	1.614				
จำนวนบริษัท	163				

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ดังสมการดังต่อไปนี้

$$ROA = a + b_1 EVMD + b_2 SIZE + b_3 AGE + b_4 TYPE1 + b_5 TYPE2 + b_6 D/A + b_7 D/E + b_8 LQDT + b_9 FAMILY OWNER + b_{10} AUDIT TYPE + b_{11} COVID + error \text{ (Model)}$$

พบว่า การรายงานสิ่งแวดล้อม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ขนาดกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวก

กับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และสัดส่วนผู้ถือหุ้นครบถ้วน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ผลลัพธ์
H1	การรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากรมีความแตกต่างกัน	ยอมรับ
H2	การรายงานสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ปฏิเสธ

4.4 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รายการ	N	Min	Max	Mean	S.D.
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	815	-50.98	56.01	5.69	8.56
อัตรากำไรขั้นต้น	815	-52.67	112.84	19.34	17.44
อัตรากำไรสุทธิ	815	-3786.4	1649.58	5.34	148.99
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	815	-245.04	98.68	5.92	20.95
มูลค่ากิจการ	815	144.24	1313898.83	31601.37	113895.76

จากตารางที่ 4.10 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์น้อยสุดอยู่ที่ -50.98 เท่า มากที่สุดอยู่ที่ 56.01 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.69 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 8.56 เท่า อัตรากำไรขั้นต้น มีอัตรากำไรขั้นต้นที่น้อยสุดอยู่ที่ -52.67 เท่า มากที่สุด

อยู่ที่ 112.84 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 19.34 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 17.44 เท่า อัตรากำไรสุทธิ มีอัตรากำไรสุทธิ ที่น้อยสุดอยู่ที่ -3786.4 เท่า มากที่สุดอยู่ที่ 1649.58 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.34 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 148.99 เท่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่น้อยสุดอยู่ที่ -245.04 เท่า มากที่สุดอยู่ที่ 98.68 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.92 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 20.95 เท่า และมูลค่ากิจการ มีมูลค่ากิจการ ที่น้อยสุดอยู่ที่ 144.24 เท่า มากที่สุดอยู่ที่ 1313898.83 เท่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 31601.37 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 113895.76 เท่า

ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	GPM	EVMD	SIZE	AGE	TYPE1	TYPE2	D/A	D/E	LQDT	FAMILY OWNER	AUDI TYPE	COVID
GPM	1											
EVMD	0.009	1										
SIZE	0.109**	0.253**	1									
AGE	-0.044	0.113**	-0.06	1								
TYPE1	0.138**	0.253**	-0.018	0.251**	1							
TYPE2	0.124**	0.005	0.437**	-0.211**	-0.375**	1						
D/A	-0.133**	0.141**	0.299**	-0.092**	0.022	0.159**	1					
D/E	-0.063	0.022	0.123**	-0.080*	-0.071*	0.130**	0.210**	1				
LQDT	0.042	-0.111**	-0.235**	0.002	-0.041	-0.109**	-0.413**	-0.124**	1			
FAMILY OWNER	0.068	0.038	0.058	-0.03	0.152**	-0.223**	-0.069*	-0.127**	0.035	1		
AUDIT TYPE	0.035	0.102**	0.318**	0.018	0.198**	0.084*	0.084*	-0.045	-0.078*	0.235**	1	
COVID	-0.013	0.116**	0.03	0.062	0.000	0.000	0.003	-0.003	0.036	0.007	0.019	1

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและอัตรากำไรสุทธิของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	NPM	EVMD	SIZE	AGE	TYPE1	TYPE2	D/A	D/E	LQDT	FAMILY OWNER	AUDI TYPE	COVID
NPM	1											
EVMD	0.018	1										
SIZE	0.040	0.253**	1									
AGE	-0.012	0.113**	-0.060	1								
TYPE1	-0.021	0.253**	-0.018	0.251**	1							
TYPE2	0.037	0.005	0.437**	-0.211**	-0.375**	1						
D/A	0.000	0.141**	0.299**	-0.92**	0.022	0.159**	1					
D/E	-0.006	0.022	0.123**	-0.080*	-0.071*	0.130**	0.210**	1				
LQDT	-0.192**	-0.111**	-0.235**	0.002	-0.041	-0.109**	-0.413**	-0.124**	1			
FAMILY OWNER	0.026	0.038	0.058	-0.03	0.152**	-0.223**	-0.069*	-0.127**	0.035	1		
AUDIT TYPE	0.029	0.102**	0.318**	0.018	0.198**	0.084*	0.084*	-0.045	-0.078*	0.235**	1	
COVID	0.004	0.116**	0.03	0.062	0.000	0.000	0.003	-0.003	0.036	0.007	0.019	1

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4.13 แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	ROE	EVMD	SIZE	AGE	TYPE1	TYPE2	D/A	D/E	LQDT	FAMILY OWNER	AUDI TYPE	COVID
ROE	1											
EVMD	-0.054	1										
SIZE	0.143**	0.253**	1									
AGE	-0.037	0.113**	-0.060	1								
TYPE1	0.004	0.253**	-0.018	0.251**	1							
TYPE2	0.041	0.005	0.437**	-0.211**	-0.375**	1						
D/A	-0.156**	0.141**	0.299**	-0.920**	0.022	0.159**	1					
D/E	-0.408**	0.022	0.123**	-0.080*	-0.071*	0.130**	0.210**	1				
LQDT	0.045	-0.111**	-0.235**	0.002	-0.041	-0.109**	-0.413**	-0.124**	1			
FAMILY OWNER	0.108**	0.038	0.058	-0.030	0.152**	-0.223**	-0.069*	-0.127**	0.035	1		
AUDIT TYPE	0.161**	0.102**	0.318**	0.018	0.198**	0.084*	0.084*	-0.045	-0.078*	0.235**	1	
COVID	-0.390	0.116**	0.030	0.062	0.000	0.000	0.003	-0.003	0.036	0.007	0.019	1

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4.14 แสดงการวิเคราะห์การทดสอบค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	Tobin'Q	EVMD	SIZE	AGE	TYPE1	TYPE2	D/A	D/E	LQDT	FAMILY OWNER	AUDI TYPE	COVID
Tobin'Q	1											
EVMD	0.099**	1										
SIZE	0.591**	0.253**	1									
AGE	-0.028	0.113**	-0.060	1								
TYPE1	-0.061	0.253**	-0.018	0.251**	1							
TYPE2	0.254**	0.005	0.437**	-0.211**	-0.375**	1						
D/A	0.178**	0.141**	0.299**	-0.920**	0.022	0.159**	1					
D/E	0.019	0.022	0.123**	-0.080*	-0.071*	0.130**	0.210**	1				
LQDT	-0.057	-0.111**	-0.235**	0.002	-0.041	-0.109**	-0.413**	-0.124**	1			
FAMILY OWNER	0.063	0.038	0.058	-0.030	0.152**	-0.223**	-0.069*	-0.127**	0.035	1		
AUDIT TYPE	0.039	0.102**	0.318**	0.018	0.198**	0.084*	0.084*	-0.045	-0.078*	0.235**	1	
COVID	-0.005	0.116**	0.030	0.062	0.000	0.000	0.003	-0.003	0.036	0.007	0.019	1

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.14, 4.12, 4.13 และ 4.14 เป็นการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของการรายงานสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI Standards ตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อม อัตราค่าไรขั้นต้น อัตราค่าไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและมูลค่ากิจการตามลำดับ และตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้น สภาพคล่องของกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชี และ โควิดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบว่าตัวแปรที่นำมาใช้มีปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร หรือมีความอิสระต่อกัน ผลจากการทดสอบ พบว่าตัวแปรที่นำมาใช้ในการทดสอบครั้งนี้ ทุกตัวแปรมีค่า Pearson's Correlation น้อยกว่า 0.750 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร และตัวแปรทุกตัวมีความเป็นอิสระต่อกัน (ฉานสิทธิ์ ยอดพฤติกานต์, 2557)

ภายหลังจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร ผู้วิจัยได้ทำการสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมต่ออัตราค่าไรขั้นต้น อัตราค่าไรสุทธิ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ดังตารางที่ 4.15 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานถึงเวดล้อมต่ออัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Variables	Alternative model (Sensitivity analysis)							
	Earning persistence							
	อัตรากำไรขั้นต้น (1)		อัตรากำไรสุทธิ (2)		อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (3)		มูลค่ากิจการ (4)	
	B	t (sig.)	B	t (sig.)	B	t (sig.)	B	t (sig.)
Constant	10.994	2.709**	42.04	1.176	-10.568	-2.356**	-390930.610	-17.932**
EVMD	-0.001	-1.172	0.003	0.302	-0.003	-2.393**	-10.230	-1.578
SIZE	2.591	2.466**	-0.55	-0.059	6.563	5.652**	109417.250	19.388**
AGE	-0.073	-1.916*	-0.104	-0.309	-0.076	-1.8	205.090	0.995
TYPE1	9.741	6.418**	-10.282	-0.769	-0.12	-0.071	-5315.610	-0.652
TYPE2	8.488	2.282**	6.041	-0.409	0.121	0.065	-755.870	-0.084
D/A	-10.735	-4.703**	-48.992	-2.436**	-10.202	-4.043**	23233.790	1.895*
D/E	-0.177	-1.303	-0.519	-0.433	-1.909	-12.678**	-1598.450	-2.184*
LQDT	0.037	0.225	-8.807	-6.088**	-0.07	-0.387	2767.930	3.138**
FAMILY OWNER	0.063	1.871	0.236	0.791	0.018	0.47	396.320	2.174*
AUDIT TYPE	-2.284	-1.694	4.883	0.411	3.945	2.646**	-43146.320	-5.956**
COVID	-0.275	-0.187	4.391	0.339	-1.838	-1.131	-6509.150	-0.824
R Square	0.105		0.394		0.242		0.394	
F-Value (sig)	8.557**		47.451**		23.338**		47.451**	
N	815		815		815		815	
จำนวนบริษัท	163		163		163		163	

**พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ *พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.15 การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า Model (1) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม คือ อัตรากำไรขั้นต้น และตัวแปรควบคุม คือ ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชี และโควิด

ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากรกับอัตรากำไรขั้นต้น ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 2.591 9.741 และ 8.488 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 8.557 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.105

ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียนกับอัตรากำไรขั้นต้น ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -10.735 ค่า F-Value เท่ากับ 8.557 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.105 ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างอายุกิจการกับอัตรากำไรขั้นต้น ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -0.073 ค่า F-Value เท่ากับ 8.557 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.105 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชี และโควิดกับอัตรากำไรขั้นต้น

การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับอัตรากำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า Model (2) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม คือ อัตรากำไรสุทธิ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน สภาพคล่องกิจการที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -48.992 และ -8.807 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 47.451 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.394 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม ขนาดกิจการ อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว ประเภทผู้สอบบัญชี โควิดกับอัตรากำไรสุทธิ

การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า Model (3) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดกิจการ ประเภทผู้สอบบัญชี กับผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 6.563 และ 3.945 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 23.338 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.242 ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -0.003 -10.202 และ -1.909 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 23.338 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.242 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร กลุ่มทรัพยากร สภาพคล่องกิจการ สัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัว และโควิดกับผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมกับผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า Model (4) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การรายงานสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม คือ มูลค่ากิจการ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดกิจการ สภาพคล่องกิจการ กับมูลค่ากิจการที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 109417.250 และ 2767.930 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 47.451 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.394 ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียนและสัดส่วนผู้ถือหุ้นครอบครัวกับมูลค่ากิจการที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 23233.790 และ 396.320 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 47.451 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.394 ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างประเภทผู้สอบบัญชีกับมูลค่ากิจการที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -43146.320 ค่า F-Value เท่ากับ 47.451 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.394 ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับมูลค่ากิจการที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -1598.450

ค่า F-Value เท่ากับ 47.451 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และค่า R Square เท่ากับ 0.39 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม อายุกิจการ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร และโควิดกับมูลค่ากิจการ

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 163 บริษัท โดยใช้แบบเก็บข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำการประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโปรแกรมที่ใช้ในการนับจำนวนค่าคือโปรแกรม Microsoft โดยในส่วนของหัวข้อการรายงานสิ่งแวดล้อม GRI 300 ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม Environmental ซึ่งมี 8 ประเด็นในการรายงาน ได้แก่ วัสดุ พลังงาน น้ำและการระบายน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ การปล่อยก๊าซ น้ำทิ้งและของเสีย ความร่วมมือและการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย จากนั้นทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อศึกษาขอบเขตและปริมาณการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ ANOVA และ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของปริมาณการรายงานสิ่งแวดล้อมและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประมาณและพยากรณ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอ ดังนี้

- 5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดการศึกษา
- 5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ และ อภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

5.1.1 เนื้อหาและปริมาณการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 1 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของการรายงานสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด มีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยอยู่ที่ 795.23 คำ รองลงมา คือ กลุ่มทรัพยากร มีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยอยู่ที่ 587.55 คำ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 449.75 คำ ในแต่ละอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2559) พบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น เพราะว่าบริษัทให้ความสนใจกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในรายงานประจำปี และงานวิจัยของมัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) ยังพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง เช่น เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากรและพลังงาน ปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามประเภทอุตสาหกรรมและหัวข้อของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า อุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งกลุ่มทรัพยากรและพลังงาน ถือเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงจึงทำให้ อุตสาหกรรมดังกล่าวมีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สูงกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ

จากการศึกษาเนื้อหาและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี ซึ่งแบ่งเป็น 8 หัวข้อ ประกอบด้วย วัสดุ พลังงาน น้ำและการระบายน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ การปล่อยก๊าซมลพิษ การระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม และการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย และภาพรวมของปี พ.ศ. 2559-2563 หัวข้อที่มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลจำนวนคำเฉลี่ยที่มากที่สุดของทุกปี คือ การระบายน้ำทิ้งและการจัดการของเสีย จำนวนคำเฉลี่ย 666.20 คำ เนื่องจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ อาทิเช่น กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม เป็นต้น มีกระบวนการทำงานผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดของเสียในกระบวนการทำงานและกระบวนการผลิต ดังนั้นกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวจึงต้องมีนโยบายแนวทางแก้ไขปัญหาและนโยบายในการจัดการของเสียที่เกิดขึ้น รองลงมา คือ พลังงาน จำนวนคำเฉลี่ย 592.61 คำ เนื่องจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ซึ่งอุตสาหกรรมแต่ละประเภทต่างใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งจะมีปริมาณน้อยหรือมากนั้นก็ขึ้นอยู่กับการใช้

ทรัพยากรในแต่ละอุตสาหกรรมแต่ละประเภท ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงอาจให้ความสนใจข้อมูลการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆ ของหน่วยธุรกิจและองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ นาคเลิศ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2559) พบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด คือ การประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย ซึ่งส่วนแล้วเป็นค่าใช้จ่ายในการประเมินและการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากอุตสาหกรรมในบางประเภทไม่มีค่าใช้จ่ายหรือการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากบางลักษณะทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ จึงไม่มีความจำเป็นในการลงทุนหรือใช้จ่ายเงินในด้านดังกล่าว จึงทำให้การเปิดเผยข้อมูลในหัวข้อค่าใช้จ่ายและการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมมีปริมาณไม่มากนัก

5.1.2 ความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร โดยบริษัทส่วนใหญ่เปิดเผยในรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นแหล่งที่ผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับ เป็นที่นิยมของผู้มีส่วนได้เสียในการรับข้อมูล และเป็นรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Wiseman, 1982)

จากวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จากรายงานประจำปี ในปี พ.ศ.2559 - พ.ศ.2563 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อาจเนื่องมาจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ได้หันมาให้ความสำคัญและให้ความสนใจกับเรื่องการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) พบว่า บริษัทที่อยู่ในกลุ่มพลังงานมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งเปิดเผยในรายงานประจำปีนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะของอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันออกไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Uwuigbe and Uwalomwa (2011) ได้ทำการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง และอุตสาหกรรมผลิตเบียร์

ในประเทศไนจีเรีย ในปี พ.ศ.2547 ถึง 2511 ซึ่งพบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของสาขา จินดากุล (2558) เนื่องจากในประเทศไทย ซึ่งการดำเนินงานและลักษณะของธุรกิจที่แตกต่างกัน ทำให้ มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าบริโภค อุปโภค กลุ่มบริการ กลุ่มก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ มีการดำเนินงานและลักษณะของธุรกิจที่ แตกต่างกัน ทำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันด้วย อย่างไรก็ตามขัดแย้ง กับงานของงานวิจัยของ (ศศิ ดิษณะ, 2559) พบว่า ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกันมีการเปิดเผย ข้อมูลที่ไม่แตกต่างกัน เพราะว่าการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจะมีการเปิดเผยไม่ว่าจะมากหรือน้อย ก็ไม่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัท

5.1.3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผล การดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการ รายงานสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์กรบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ตามดัชนี Global Reporting Initiative ฉบับ GRI Standards ตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อม GRI 300 หรือการจัดทำมาตรการแก้ไข ป้องกัน ตรวจสอบและติดตามผล เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉานสิทธิ ยอดพฤติการณ์ (2557) พบว่า โดยสิ่งต่างๆ อาจไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทนในระยะสั้น โดยตรงที่ทำให้เกิดรายได้เข้าองค์กร โดยตรงหรือไม่ได้เป็นการลงทุนให้เกิดผลกำไรแต่อย่างใด และยังคงทำให้องค์กรเกิดค่าใช้จ่ายมากขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้องค์กรมีกำไรลดน้อยลง และยังคงส่งผลต่อผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และส่วน ของผู้ถือหุ้นและยังส่งผลต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียที่เห็นความสำคัญถึงผลกำไรระยะสั้นๆ ทำให้ตัดสินใจไม่ลงทุน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) พบว่า ประเด็นของ นักลงทุนตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมองว่าการทำกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลกำไรของกิจการจะเป็น การเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งกลุ่มผู้ลงทุนจะมองแค่ผลกำไรของผู้ลงทุน เพียงเท่านั้น ทั้งนี้หากบริษัทหรือองค์กรให้ความสนใจทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม นักลงทุนก็จะมอง ว่าเป็นค่าใช้จ่ายมากกว่าผลประโยชน์ส่งผลให้กำไรระยะสั้นๆ ลดลง นักลงทุนก็ไม่ค่อยจะนิยมลงทุน กับบริษัทนั้นๆ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา อยู่จรรยา (2561) ศึกษาเรื่องดัชนีการเปิดเผย ข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการจัดการและตรวจสอบ สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทั้งผลการดำเนินงานทางบัญชีและการตลาด และยังคงสอดคล้อง

กับงานวิจัยของอภิศรา ชินประทีป (2558) ซึ่งพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการแสดงความรับผิดชอบ ต่อสังคมขององค์กรต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมด้าน สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น อาจจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลงเพราะการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อองค์กรทำให้ต้นทุนสูงขึ้นไป และไม่ก่อให้เกิดกำไรอีกด้วย

ผลการศึกษา พบว่า ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brammer and Pavelin (2006), Camfferman and Cooke (2002), Eng and Mak (2003), Mohamed M. Shamil et al. (2014), Meek, Robert and Gray (1995), อติศรา ผลาวรรณ (2547), สุริรัตน์ แซ่ฟู (2557) และบุญชฎริกา ใจกระจ่าง (2546) และ พิมพันธ์ ชาญสมิง (2555) พบว่า ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม บริษัทที่มีขนาดใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่าบริษัทขนาดเล็ก ด้านงานวิจัยของ ณิชวราวรรณ ศิริชานันท์ (2550), เมธวดี อ่อนรู้ที่ (2557) และ สุนิสา บุญชูช่วย (2554) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ของขนาดกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ ไม่ว่าจะองค์กรที่มีขนาดเล็กหรือที่มีขนาดใหญ่ก็จะมีผลต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษา พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าในการวางแผนในการทำงาน กำหนดเป้าหมายที่จะให้เกิดผลสำเร็จของงาน รวมทั้งในการควบคุมและจัดการองค์กรให้องค์กรประสบความสำเร็จและก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดให้แก่องค์กร โดยยึดแนวทางในการทำงานและการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chau and Gray (2010) พบว่า การถือหุ้นครอบครัวโดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานโดยสมัครใจ

ผลการศึกษา พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียน และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ต่อผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤพล อ่อนวิมลและพิธาน แสนภักดี (2564) หมายความว่าถ้าหากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หมุนเวียนลดลงผลการดำเนินงานทางการเงินลดลงตามไปด้วย และถ้าหากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงผลการดำเนินงานทางการเงินลดลงตามไปด้วย

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรและ

อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร จากรายงานประจำปี นับตั้งแต่ ปี พ.ศ.2559 – 2563 ผู้วิจัยพบประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถจำแนกได้ 2 ประการ คือ ประโยชน์เชิงทฤษฎี และประโยชน์เชิงปฏิบัติ

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบเก็บข้อมูลสิ่งแวดล้อมซึ่ง ทำการประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ใน การศึกษาครั้งนี้ โดย ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถนำมาอธิบายถึงการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงิน จากการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานสิ่งแวดล้อมมีผลเชิงลบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียเป็นทฤษฎีของการมีจริยธรรมและการบริหารองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้การทำงานออกแบบแผนผังขององค์กร ยังเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนได้เสีย สำหรับการจัดการ สร้างความพึงพอใจให้ผู้ลงทุนมองเห็นกำไรมากกว่าค่าใช้จ่าย ดังนั้นการที่กำไร เป็นส่วนสำคัญกับผู้ลงทุน แต่ก็มีผู้มีส่วนได้เสียบางกลุ่ม เช่น องค์กรสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสังคม ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มีความคาดหวังให้มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้รับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีของ องค์กร ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม จะนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายต่างๆในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งงานวิจัยของประภาพร บุษผา (2563) ซึ่งผู้ลงทุนก็จะไม่ค่อยได้ให้ความสนใจแต่จะสนใจเรื่องผล กำไรที่จะได้รับมากกว่าหากองค์กรตอบสนองต่อความต้องการ และความคาดหวังได้จะทำให้องค์กร อยู่ได้ ดังนั้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียจึงเป็นรากฐานที่มีความสำคัญของการรายงานสิ่งแวดล้อมและผล การดำเนินงานทางการเงิน โดยที่คำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญ

ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการรายงานสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทดสอบความแตกต่างของการรายงาน สิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากรายงานประจำปี ปี พ.ศ.2559 - 2563 ซึ่งมีการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานต่างๆ ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ผู้มีส่วนได้เสียสามารถนำไปเป็นแนวทางและในการนำไปใช้ เพื่อเพิ่มความยั่งยืน ในตัวองค์กร การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินให้ผู้ที่จะนำข้อมูลไปใช้ ทั้งผู้มีส่วนได้เสีย สามารถใช้ข้อมูลจากเรื่องดังกล่าว เพื่อมาใช้ในการประกอบการพิจารณา ตัดสินใจ

ที่จะลงทุนในอนาคตนั้นๆ การให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่องค์กร นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า แบบเก็บข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษานี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการศึกษาที่เกี่ยวข้องในอนาคตได้

5.3 ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประชากร ดังนี้

1. การศึกษานี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี ปี พ.ศ.2559 - 2563 เพียง 1 แหล่ง ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นข้อจำกัดการศึกษา เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยังมีสื่อที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมอีกหลายๆที่ อาทิ เว็บไซต์ขององค์กร รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทำการเลือกสื่อที่ใช้ คือ รายงานประจำปี เนื่องจากรายงานประจำปีเป็นแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ยังเป็นที่นิยมของผู้มีส่วนได้เสียในการรับรู้ข้อมูล และยังเป็นรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมายที่มีกฎและข้อบังคับให้ทุกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต้องจัดทำรายงานและทำการเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูล

2. ข้อจำกัดการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการนับจำนวนคำ เนื่องจากวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการนับจำนวนคำ เป็นวิธีที่ได้รับความนิยม ผู้วิจัยจึงใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการนับจำนวนคำ ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงปริมาณเท่านั้น ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพได้

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้ประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร เนื่องจากเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอื่น

5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการรายงานสิ่งแวดล้อม ทดสอบความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่ม

สินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากรายงานประจำปี ปี พ.ศ.2559 - 2563 เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดของการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในอนาคต ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาครั้งนี้เลือกใช้สื่อรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในการใช้ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับเป็นที่ยอมรับกัน ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ และสื่ออื่นๆ ขององค์กร อาทิเช่น เว็บไซต์ขององค์กรเป็นแหล่งที่ทันสมัย เข้าถึงได้ง่ายรายงานความรับผิดชอบ ต่อสังคม และรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น

2. ขยายขอบเขตการศึกษา จากการศึกษาในครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สูง คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร เพียงแค่ 3 กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษา ทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม และบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

3. หัวข้อวิจัยในอนาคตอาจศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการรายงานสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานทางการเงินของประเทศต่างๆ ในอาเซียน

บรรณานุกรม

- กัลย์สุตา แหวนทองคำ. (2563). คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- ขวัญอิหฺวา ไชยมาลา. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำความเข้าใจความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานขององค์กร. วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี, 3(2), 22-25.
- ชุติมา รอดบางยาง. (2559). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมระบบทำความเย็นภายใต้เขตเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน กรณีศึกษากระบวนการทำความเย็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ฉานสิทธิ์ ยอดพฤติกุศล. (2557). มุขนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. เส้นทางสร้างที่ยั่งยืน ฉบับ GRI, ค้นจาก <http://www.thaicr.com>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ค้นจาก www.set.or.th
- นราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2557). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, พระนครศรีอยุธยา.
- นริศรา อยู่จรยา. (2561). คำนีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของบริษัท. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 15(1), 19-24.
- ชนิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ชลบุรี.
- ประภาพร นุบผา. (2563). อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- พัชรภรณ์ ชดช้อย. (2557). การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- พยอม กบิลพัฒน์. (2556). ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อทางสังคมเชิงกลยุทธ์และการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อประสิทธิภาพการบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 14001 ในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 5(3), 19-22.
- พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพมหานคร.
- ภัทลลิตา ศรสงคราม. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการ (TOBIN'S Q) ในหมวดธุรกิจพลังงานที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท: กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 34(132), 25-29.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และ นฤมล สิทธิเดช. (2559). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 22(1), 23-29.
- เมธาวดี อ่อนูฐิติ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วันเพ็ญ กลิ่นพานิช. (2562). การศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการรายงานการจัดการสิ่งแวดล้อม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 16-23.
- วรทัศน์ วัชรวิสี. (2533). ประวัติของเกษตรไทย. ค้นจาก www.blogs-knowledge.blogspot.com
- ศุภกัญญา ห้วยผัด. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- ศศิ ดิษณะ. (2559). ผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และการควบคุมภายใน ต่อมูลค่ากิจการ: กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ศศิธร วงษ์วิชัย. (2562). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม : ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และกลุ่มทรัพยากรพลังงานและสาธารณูปโภค. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ศศิชา จินดากุล. (2558). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ: กรณีศึกษาเปรียบเทียบบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม สินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2563). GRI 300s สิ่งแวดล้อม. ค้นจาก <https://www.tistr.or.th>.
- สถาบันไทยพัฒนา. (2564). รายงานการเปิดเผย CSR, ค้นจาก www.thaicr.com
- สุชาดา ศีรอต และ คณะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุนทรี สุนทร โชติ และศศิวิมล มีอำพล. (2563). การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2563). การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน, ค้นจาก www.sec.or.th
- อังคณา อรินพไพบูลย์. (2548). การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อภิรดา ชินประทีป. (2558). การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานทางการเงิน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ชลบุรี.
- อนันตชัย ชูประถม. (2550). แนวคิดและทฤษฎีของ CSR. ค้นจาก <http://www.edfthai.org>

- อุปพันธ์ ทวีผล. (2560). อิทธิพลของระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีต่อความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ปทุมธานี.
- อรุณี ตันติมังกร (2560). GRI Standard: จากการรายงานสู่เครื่องมือ การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืน. ค้นจาก <https://www.setsustainability.com>.
- อลิสา ประมวลเจริญกิจ. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ไอลดา หनुตะพงค์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษากลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- Anwar, S., Siti H., and Gagaring P. (2010). Pengaruh Pengungkapan Corporate Social Responsibility terhadap Kinerja Keuangan Perusahaan dan Harga Saham. *Journal*, 19-36.
- Akintunde, O., Anastasia, O., Henry, O., Benjamin, C., Chuka, Ifediora, and Charity, E. (2020). Green Strategy Effect on Financial and Environmental Performance: A Mediation Analysis of Product Quality, *Sustainability*, 13, 1-17.
- Brigham, F. and Danjoel F. (2006). Fundamentals of Financial Management (diterjemahkan oleh: Ali Akbar Yulianto). *Salemba Empat*, 2(2), 121-136.
- Caruana, R., Andrew, C. and James, F. (2008). *Paradoxes of consumer independence: a critical discourse analysis of the independent traveller*. *Marketing Theory*, 8(3), 253–272.
- Deegan, C., Rankin, M. and Voght, P. (2000). *Firms Disclosure Reactions to Major Social Incidents: Australian Evidence*. *Accounting Forum*, 24(1), 101-130.
- Drobtz, S., and Zimmerman, N. (2004). *Corporate Governance and Expected Stock Returns: Evidence from Germany*. *European Financial Management*, 10(2), 267-293.
- Freeman, R. (1984). *Strategic management: A stakeholder approach*. Boston: Pitman, 132-136.
- Galani, D., Gravas, E., and Stavropoulos, A. (2011). The Relation Between Firm Size and Environmental Disclosure, *International Conference on Applied Economics*, 179-186.
- Gray, R., Owen, L., & Adams, C. (1996). *Accounting and Accountability: Changes and Challenges in Corporate and Social Reporting*. London: Prentice-Hall Europe.

- Jaruwan, A., and Phichet, S. (2020). *The Analysis of The Influence Ownership Structure of Value Relevance of Accounting Information in Listed Companies on The Stock Exchange of Thailand*. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 5(6), 357-373.
- Karambu, K., and Joseph, W. (2016). *Effect of Corporate Environmental Disclosure on Financial Performance of Firms Listed at Nairobi Securities Exchange, Kenya*. *International Journal of Sustainability Management and Information Technologies*, 2(1), 1-6.
- Karin, P., and Patricia, W. (2012). The Influence of Environmental Performance on Financial Performance with Corporate Social Responsibility (CSR) Disclosure as a Moderating Variable: Evidence from Listed Companies in Indonesia. *Society of Interdisciplinary Business Research*, 1(1), 57-69.
- King, A., and Lenox, J. (2001). Lean and green an empirical examination of the relationship between lean production and environmental performance. *Production and Operations Management*, 10 (3), 244–256.
- Lestari, I. B., Hamzah, N., and Maelah, R. (2019). Corporate Social and Environmental Strategy and Reporting in Indonesian Plantation Industry. *Indonesian Journal of Sustainability Accounting and Management*, 3(1), 84–94.
- Pandey, I. (2005). *Financial Management*. New Delhi: Vikas Publishing House.
- Sarah, D., and Peter A., (2000). The Relationship between Environmental Disclosures and Financial Performance: An Study of us Firms. *Eco-Management and Auditing*, 7(1), 155–164.
- Shahariar, Z., and Zubair, H., (2019). Impact of Environmental Reporting on Financial Performance: Study of Global Fortune 500 Companies. *Indonesian Journal of Sustainability Accounting and Management*, 3(2), 109–118.
- Sukanya, H., (2019). The Relationship between the Quality of Social Responsibility Disclosure and Stock Price of Firms Listed in the Stock Exchange of Thailand, *Journal of Modern Management Science*, 2(2), 53.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มทรัพยากร
วันที่ 10 พฤษภาคม 2564 จำนวน 163 บริษัท

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
1	APURE	บริษัท อกริเพียว โซลคิงส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
2	ASIAN	บริษัท ห้องเย็นเอเชียน ซีฟู้ด จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
3	BRR	บริษัท น้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
4	CBG	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
5	CFRESH	บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
6	CHOTI	บริษัท ห้องเย็นโชติวัฒน์ขนาดใหญ่ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
7	CM	บริษัท เชียงใหม่โฟรเซนฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
8	CPF	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
9	CPI	บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
10	EE	บริษัท อีเทอเนล เอนเนอจี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
11	F&D	บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริงส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
12	GFPT	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
13	HTC	บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
14	ICHI	บริษัท อิชิตัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
15	KBS	บริษัท น้ำตาลนครบุรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
16	KSL	บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
17	KTIS	บริษัท เกษตรไทย อินเตอร์เนชั่นแนล ซุการ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
18	LEE	บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
19	LST	บริษัท ลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
20	M	บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
21	MALEE	บริษัท มาลีกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
22	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
23	OISHI	บริษัท โออิชิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
24	PB	บริษัท เพอร์ซิเคนท์ เบเกอรี่ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
25	PM	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
26	PPPM	บริษัท พีพี ไพร์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
27	PRG	บริษัท ปทุมไรชมิล แอนด์ แกรนารี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
28	SAPPE	บริษัท เซ็ปเป้ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
29	SAUCE	บริษัท ไทยเทพรส จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
30	SNP	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
31	SORKON	บริษัท ส. ขอนแก่นฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
32	SSC	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
33	SSF	บริษัท สุรพลฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
34	SST	บริษัท ทรีพีลรี่ไทย จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
35	STA	บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
36	TC	บริษัท ทรอปีคอลแคนนิง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
37	TFG	บริษัท ไทยฟู๊ดส์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
38	TIPCO	บริษัท ทิปโก้ฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
39	TKN	บริษัท เต้าแกนน้อย ฟู๊ดแอนด์มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
40	TRUBB	บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
41	TU	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
42	TVO	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
43	TWPC	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
44	UPOIC	บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
45	UVAN	บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
46	VPO	บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มมอยล์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
47	7UP	บริษัท เซเว่นยูทิลิตี้ส์ แอนด์ พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
48	AGE	บริษัท เอเชีย กรีน เอนเนอจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
49	AI	บริษัท เอเชีย อินซูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
50	AKR	บริษัท เอกรัฐวิศวกรรม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
51	BAFS	บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
52	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
53	BCP	บริษัท บางจากคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
54	BCPG	บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
55	BPP	บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
56	CKP	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
57	DEMCO	บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
58	EA	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
59	EASTW	บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
60	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
61	EP	บริษัท อีสเทอร์น พาวเวอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
62	ESSO	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
63	GPSC	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
64	GREEN	บริษัท กรีน รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
65	GUNKUL	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
66	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
67	LANNA	บริษัท ลานนา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
68	MDX	บริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
69	PDI	บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
70	PRIME	บริษัท ไพรม์ โรด เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
71	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
72	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
73	PTTEP	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
74	RATCH	บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
75	RPC	บริษัท อาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
76	SCG	บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
77	SGP	บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปิโตรเคมีคัลส์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
78	SOLAR	บริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
79	SPCG	บริษัท เอสพีซีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
80	SPRC	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
81	SUPER	บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี คอร์เปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
82	SUSCO	บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
83	TAE	บริษัท ไทย อะโกร เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
84	TCC	บริษัท ไทย แคปปิตอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
85	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
86	TSE	บริษัท ไทย โซลาร์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
87	TTW	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
88	WHAUP	บริษัท ดับบลิวเอชเอ ยูทิลิตี้ส์ แอนด์ พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
89	WP	บริษัท ดับบลิวพี เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
90	AH	บริษัท อ-api โกล ไฮเทค จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
91	AJ	บริษัท เอ.เจ.พลาสติก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
92	ALLA	บริษัท ออลล่า จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
93	ALUCON	บริษัท อลูคอน จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
94	AMC	บริษัท เอเชีย เมทัล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
95	ASEFA	บริษัท อาซีฟา จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
96	BSBM	บริษัท บางสะพานบาร์มิล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
97	CEN	บริษัท แคปพิทอล เอ็นจิเนียริ่ง เน็ตเวิร์ค จำกัด	สินค้าอุตสาหกรรม
98	CRANE	บริษัท ชูไก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
99	CSC	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
100	CSP	บริษัท ซีเอสพี สตีลเซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
101	CTW	บริษัท จรุงไทยไวร์แอนด์เคเบิล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
102	CWT	บริษัท ชัยวัฒนา แทนเนอรี่ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
103	EASON	บริษัท อีซัน เฟ้นท์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
104	FMT	บริษัท ไฟน์ เมทัล เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
105	GC	บริษัท โกลบอล คอนเน็คชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
106	GIFT	บริษัท แกรททิทูด อินฟนิท จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
107	GJS	บริษัท จี เจ สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
108	GLOCON	บริษัท โกลบอล คอนซูเมอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
109	GSTEEL	บริษัท จี สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
110	GYT	บริษัท กู๊ดเยียร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
111	HFT	บริษัท ฮัฟฟิง รัมเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
112	HTECH	บริษัท แอสเซียม เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
113	IHL	บริษัท อินเตอร์ไฮด์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
114	INOX	บริษัท โปสโค-ไทยน็อกซ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
115	IRC	บริษัท อีโนเว รัมเบอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
116	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
117	KKC	บริษัท กุลชรเคอร์บี้ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
118	MCS	บริษัท เอ็ม.ซี.เอส.สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
119	MILL	บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
120	NEP	บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
121	NFC	บริษัท เอ็นเอฟซี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
122	NOVA	บริษัท โนวา เอ็มไพร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
123	PAP	บริษัท แปซิฟิกไพพ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
124	PATO	บริษัท พาโตเคมีอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
125	PCSGH	บริษัท พี.ซี.เอส.แมชชีน กรุ๊ป โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
126	PERM	บริษัท เพิ่มสินสตีลเว็ลด์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
127	PK	บริษัท พัฒน์กล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
128	PMTA	บริษัท พีเอ็ม ทีริเซน เอเชีย โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
129	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
130	SAM	บริษัท สามชัย สตีล อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
131	SAT	บริษัท สมบูรณ์ แอ็ดวานซ์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
132	SITHAI	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
133	SLP	บริษัท สาลี พรินท์ติ้ง จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
134	SMIT	บริษัท สหมิตรเครื่องกล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
135	SMPC	บริษัท สหมิตรถังแก๊ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
136	SNC	บริษัท เอส เอ็น ซี ฟอร์เมอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
137	SPG	บริษัท สยามภัณฑ์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
138	SSSC	บริษัท ศูนย์บริการเหล็กสยาม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
139	STARK	บริษัท สยามอินเตอร์มัลติมีเดีย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
140	SUTHA	บริษัท สุธากัญจน์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
141	TCCC	บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
142	TCJ	บริษัท ที.ซี.เจ.เอเชีย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม

ลำดับ	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
143	TCOAT	บริษัท อุตสาหกรรมผ้าเคลือบพลาสติกไทย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
144	TFI	บริษัท ไทยฟิล์มอินคัสตรี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
145	TGPRO	บริษัท ไทย-เยอรมัน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
146	THE	บริษัท เดอะ สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
147	THIP	บริษัท ทานตะวันอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
148	TKT	บริษัท ที.กรุงไทยอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
149	TMD	บริษัท อุตสาหกรรมถังโลหะไทย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
150	TMT	บริษัท ทีเอ็มที สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
151	TNPC	บริษัท ไทยนามพลาสติกส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
152	TOPP	บริษัท ไทย โอ.พี.พี. จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
153	TPA	บริษัท ไทยโพลิเอคริลิก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
154	TPBI	บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
155	TPP	บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
156	TRU	บริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
157	TWP	บริษัท ไทยไวร์โปรดักท์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
158	TYCN	บริษัท ไทยคูน เวิลด์ไวด์ กรุ๊ป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
159	UAC	บริษัท ยูเอซี โกลบอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
160	UP	บริษัท ยูเนี่ยนพลาสติก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
161	UTP	บริษัท ยูไนเต็ด เปเปอ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
162	VARO	บริษัท วโรปรกรณ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
163	VNT	บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม

ภาคผนวก ข
รายละเอียดของการรายงานสิ่งแวดล้อม
ตามหลักการของ GRI

GRI 300: สิ่งแวดล้อม (Environment)

GRI 301: วัสดุ (Materials)

วัสดุที่ใช้แบ่งได้ตามน้ำหนักหรือตามขนาด (Materials used by weight or volume)
 อัตราร้อยละของวัสดุที่ใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมารีไซเคิลนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycled input materials used)

นำผลิตภัณฑ์ที่ได้และวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ได้กลับมาใช้ใหม่ (Reclaimed products and their packaging materials)

GRI 302: พลังงาน (Energy)

การใช้พลังงานภายในองค์กร เป็นการที่ใช้พลังงานทางตรง ผ่านทางแหล่งพลังงาน
 ปรุ้มภูมิ (Energy consumption within the organization)

การใช้พลังงานภายนอกองค์กร เป็นการที่ใช้พลังงานทางอ้อม โดยแหล่งปรุ้มภูมิ
 (Energy consumption outside of the organization)

พลังงานที่สามารถเก็บรักษาได้ เนื่องจากการปรับปรุงให้เกิดการอนุรักษ์และเพิ่ม
 ประสิทธิภาพ (Energy intensity)

การลดการใช้พลังงาน ในการจัดหาสินค้าและบริการที่ใช้พลังงานให้มีประสิทธิภาพ
 มากยิ่งขึ้นหรือใช้พลังงานหมุนเวียนและทำการลดลงของข้อกำหนดทางพลังงาน (Reduction of energy
 consumption)

การลดความต้องการใช้พลังงานของผลิตภัณฑ์และบริการ ในการลดการบริโภค
 พลังงานทางอ้อม และลดปริมาณการใช้เท่าที่ทำได้ (Reductions in energy requirements of products
 and services)

GRI 303: น้ำและการระบายน้ำ (Water and Effluents)

การใช้ทรัพยากรน้ำที่ใช้ร่วมกันและปล่อยน้ำที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมขององค์กร
 (Interactions with water as a shared resource)

การจัดการผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยน้ำหรือการระบายน้ำ (Management of water discharge-related impacts)

การนำน้ำมาใช้ทั้งหมดซึ่งแบ่งตามลักษณะที่มาของน้ำที่นำมาใช้ (Water withdrawal)

การปล่อยน้ำตามแหล่งน้ำต่างๆ (Water discharge)

ปริมาณการใช้น้ำเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมด (Water consumption)

GRI 304: ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)

ส่วนของสถานที่ดำเนินการ, สัญญาเช่า, การจัดการ, การคุ้มครอง การป้องกันในพื้นที่รวมถึงพื้นที่รอบนอกที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง (Operational sites owned, leased, managed in, or adjacent to, protected areas and areas of high biodiversity value outside protected areas)

ผลกระทบที่สำคัญของกิจกรรมผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ที่อยู่นอกเหนือพื้นที่คุ้มครอง (Significant impacts of activities, products, and services on biodiversity)

แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองหรือฟื้นฟู (Habitats protected or restored)

การประเมินสถานภาพความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ชนิดและรายชื่ออนุรักษ์แห่งชาติชนิดที่มีถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการ (IUCN Red List species and national conservation list species with habitats in areas affected by operations)

GRI 305: การปล่อยก๊าซมลพิษ (Emissions)

ยอดรวมของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางตรงซึ่งสามารถแบ่งตามน้ำหนัก (Direct (Scope 1) GHG emissions)

ยอดรวมของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมซึ่งสามารถแบ่งตามน้ำหนัก (Energy indirect (Scope 2) GHG emissions)

ยอดรวมของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งสามารถแบ่งตามน้ำหนัก (Other indirect (Scope 3) GHG emissions)

ความเข้มข้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่ชั้นบรรยากาศ (GHG emissions intensity)

โครงการนำร่อง เพื่อการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่ชั้นบรรยากาศ และ
แผนในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้น (Reduction of GHG emissions)

ผลรวมของการปล่อยสารเคมีที่ทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน (ODS) ซึ่งสามารถ
แบ่งตามน้ำหนัก (Emissions of ozone-depleting substances (ODS))

ผลรวมของการปล่อยไนโตรเจนออกไซด์ (NOX) ซัลเฟอร์ออกไซด์ (SOX) และ
การปล่อยสารพิษทางอากาศ (Nitrogen oxides (NOX), sulfur oxides (SOX), and other significant
air emissions)

GRI 306: การระบายน้ำทิ้ง และการจัดการของเสีย Effluents and Waste

ยอดรวมการระบายน้ำ แบ่งตามคุณภาพและปลายทาง (Water discharge by
quality and destination)

ยอดรวมปริมาณขยะ แบ่งตามชนิดและวิธีการกำจัด (Waste by type and disposal
method)

จำนวนและปริมาณการรั่วไหล ที่มีนัยสำคัญ (Significant spills)

ปริมาณน้ำหนักของการขนส่ง ส่งออก นำเข้า หรือการจำกัดของเสียที่อันตราย
ภายใต้ข้อแก้ไข บาเซล ในการห้ามส่งออกของเสียที่มีความอันตราย รวมถึงร้อยละ อัตราส่วนของ
การขนส่งของเสียระหว่างประเทศ (Transport of hazardous waste)

การระบุขนาดและชนิด คุณค่าและสถานะคุ้มครองความหลากหลายด้านชีวภาพ
ของแหล่งน้ำและ สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บริเวณที่ได้รับผลกระทบ ของการระบายน้ำและของเหลวของ
กิจการ (Water bodies affected by water discharges and/or runoff)

GRI 307: การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม Environmental Compliance

การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายทำให้เกิดตัวเลขที่ต้องจ่ายค่าปรับเงินจำนวนเงินและ
ยอดรวมของ มาตรการลงโทษอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการเงินจากการละเมิดข้อบังคับและบทบัญญัติทาง
สิ่งแวดล้อม (Non-compliance with environmental laws and regulations)

GRI 308: การประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย Supplier Environmental Assessment

อัตราร้อยละของผู้ขายรายใหม่ที่ได้รับการคัดเลือก โดยใช้หลักเกณฑ์มาตรฐาน
ด้านสิ่งแวดล้อม(New suppliers that were screened using environmental criteria)

การรายงานผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงลบที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจจะเกิดขึ้นในห่วงโซ่อุปทานและการดำเนินการ (Negative environmental impacts in the supply chain and actions taken)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์		
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6310521712		
วุฒิการศึกษา			
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา	
บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2560	

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

พนักงานบัญชี บริษัท นายบัญชี จำกัด

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ศิริวรรณ ลีลาทิวานนท์ และจิตติมา วิเชียรรักษ์. (2563). อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมสูง. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2565.